

**វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ
របស់
មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤

មាតិកា

ជំពូកទី ១	វិធានទូទៅ	៥
វិធាន ១.-	និយមន័យ	៥
វិធាន ២.-	វិសាលភាពអនុវត្ត	៥
វិធាន ៣.-	ការតំណាង	៦
វិធាន ៤.-	ការទាត់ទង និងសំណៅបង្កប់ក្នុងពេលដំណាលគ្នា	៧
វិធាន ៥.-	ការកំណត់ពេលវេលា	៩
វិធាន ៦.-	ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយយុត្តិធម៌ តាមរបៀប មានប្រសិទ្ធភាព និង ដោយមិនបង្ខំ	១០
ជំពូកទី ២	ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម	១១
វិធាន ៧.-	ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម	១២
វិធាន ៨.-	ការឆ្លើយតបរបស់ភាគីឆ្លើយតប	១៤
ជំពូកទី ៣	ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	១៧
វិធាន ៩.-	ចំនួនមជ្ឈត្តករ	១៧
វិធាន ១០.-	ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ	១៧
វិធាន ១១.-	មុខងារដែលអចិន្ត្រៃយ៍បានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ	២០
វិធាន ១២.-	ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ និងការប្រកាសបង្ហាញ	២២
វិធាន ១៣.-	ការជំនាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ	២៣
វិធាន ១៤.-	ការខកខាន ឬអវលោក្ខណ៍ក្នុងការបំពេញតួនាទី	២៥
វិធាន ១៥.-	ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស	២៧
ជំពូកទី ៤	ដំណើរការមជ្ឈត្តការ	២៩
វិធាន ១៦.-	ទឹកដៃចម្លើយមជ្ឈត្តការ	២៩
វិធាន ១៧.-	ច្បាប់អនុវត្ត និងសមធម៌	២៩
វិធាន ១៨.-	ភាសា	៣០
វិធាន ១៩.-	ទង្វើករណីចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៣០
វិធាន ២០.-	បញ្ញត្តិទូទៅអំពីដំណើរការមជ្ឈត្តការ	៣២

វិធាន ២១.-	ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ	៣៤
វិធាន ២២.-	ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីវិវាទ	៣៥
វិធាន ២៣.-	ការដកពាក្យបណ្តឹង ការកែប្រែ និងការដោះសា	៣៧
វិធាន ២៤.-	សវនាការ និងការប្រជុំ	៣៨
វិធាន ២៥.-	បញ្ញត្តិទូទៅអំពីកសុភាព	៤០
វិធាន ២៦.-	សាក្សី	៤១
វិធាន ២៧.-	អ្នកជំនាញដែលតែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៤២
វិធាន ២៨.-	វិធានការបណ្តោះអាសន្ន	៤៣
វិធាន ២៩.-	ការបញ្ចប់ និងការបើកដំណើរការមជ្ឈត្តការជាថ្មី	៤៦
វិធាន ៣០.-	ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត	៤៦
វិធាន ៣១.-	មូលហេតុផ្សេងទៀតសម្រាប់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ	៤៧
ជំពូកទី ៥	ការសម្រេច និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៤៨
វិធាន ៣២.-	ការសម្រេច	៤៨
វិធាន ៣៣.-	មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចុះក្រោយ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន និង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែក	៤៨
វិធាន ៣៤.-	ទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៤៨
វិធាន ៣៥.-	ការពិនិត្យពិចារណាលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៤៩
វិធាន ៣៦.-	ការបញ្ជូនមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥០
វិធាន ៣៧.-	អនុភាព និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥១
វិធាន ៣៨.-	ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម	៥១
វិធាន ៣៩.-	ការរក្សាឯកសាររបស់សំណុំរឿងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន	៥៣
វិធាន ៤០.-	អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៥៣
ជំពូកទី ៦	កង្រែសេវា	៥៥
វិធាន ៤១.-	កង្រែសេវាមជ្ឈត្តកម្ម	៥៥
វិធាន ៤២.-	កង្រែសេវាចុះបញ្ជី	៥៦

វិធាន ៤៣.-	កម្រៃសេវារដ្ឋបាល	៥៧
វិធាន ៤៤.-	កម្រៃសេវាកែតំបន់បង្ការ	៥៩
វិធាន ៤៥.-	កម្រៃសេវាវេទិកាបង្ការ	៥៩
វិធាន ៤៦.-	ការចំណាយផ្សេងៗរបស់វេទិកាបង្ការ និងម.ជ.ម.	៦២
វិធាន ៤៧.-	សេចក្តីយល់ព្រមលើសេវាផ្នែកច្បាប់ និងការចំណាយផ្សេងៗ របស់ភាគីវិវាទ	៦២
វិធាន ៤៨.-	ប្រាក់បង់ជាមុន	៦២
ជំពូកទី ៧	បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ	៦៥
វិធាន ៤៩.-	ការសម្ងាត់	៦៥
វិធាន ៥០.-	ការផ្សព្វផ្សាយបង្ការវិនិច្ឆ័យ	៦៦
វិធាន ៥១.-	ការបោះបង់សិទ្ធិ	៦៦
វិធាន ៥២.-	ជម្រើសរចាតុលាការ និងម.ជ.ម.	៦៧
វិធាន ៥៣.-	ករណីដែលមិនមានចេញសំណុំក្នុងវិធាន	៦៧
វិធាន ៥៤.-	ការមិនទទួលខុសត្រូវ	៦៧
វិធាន ៥៥.-	វិសោធនកម្មទៅលើវិធាន	៦៨
វិធាន ៥៦.-	សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត	៦៨
ជំពូកទី ៨	អវសានប្បញ្ញត្តិ	៦៩
វិធាន ៥៧.-	អវសានប្បញ្ញត្តិ	៦៩

ជំពូកទី ១ វិធានទូទៅ

វិធាន ១.- និយមន័យ

វាក្យស័ព្ទខាងក្រោម ដែលប្រើក្នុងវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការនេះ ត្រូវមានអត្ថន័យដូចខាងក្រោម៖

គណៈកម្មាធិការតែងតាំង	គឺជាគណៈកម្មាធិការមួយរបស់ម.ជ.ម. ដែលមានអំណាចក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងបំពេញកិច្ចការផ្សេងទៀតស្របតាមវិធាននេះ។
អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន	គឺជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរបស់ម.ជ.ម.។
ម.ជ.ម.	គឺជាមជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
វិធាន	គឺវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលជាតិ នៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម។
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	គឺជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមវិធាននេះ ដោយមានមជ្ឈត្តករមួយរូប ឬច្រើនរូបដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយគូភាគីវិវាទ ឬដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំងរបស់ម.ជ.ម.។

វិធាន ២.- វិសាលភាពអនុវត្ត

២.១ ការអនុវត្តវិធាន

វិធាននេះត្រូវអនុវត្ត ប្រសិនបើភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងដាក់វិវាទរបស់ខ្លួនឱ្យដោះស្រាយ តាមរយៈមជ្ឈត្តកម្មដោយម.ជ.ម. ឬតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្មក្រោមវិធានរបស់ម.ជ.ម. ឬប្រសិនបើភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងក្នុងពាក្យពេចន៍ផ្សេងទៀត ដែលមានអត្ថន័យដូចគ្នា។

២.២ កាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាន

វិធាននេះ ត្រូវមានសុពលភាពចូលជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទដូចមានកំណត់ក្នុង វិធាន ៥៧ (អវសានប្បញ្ញត្តិ) និងត្រូវអនុវត្តចំពោះមជ្ឈត្តកម្មទាំងឡាយណា ដែលអគ្គ- លេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម នៅកាលបរិច្ឆេទចូលជា ធរមាននេះ ឬនៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននេះ។

២.៣ ភាពផ្ទុយគ្នានៃវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ នឹងច្បាប់គ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើវិធានណាមួយនៃវិធាននេះ ផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិដែលមានអានុភាពចាប់ បង្ខំណាមួយរបស់ច្បាប់ស្តីពីមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុង ករណីដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគឺជាទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការ ឬបទប្បញ្ញត្តិដែលមាន អានុភាពចាប់បង្ខំណាមួយរបស់ច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តកម្ម នៅក្នុងករណី ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មិនមែនជាទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការ បទប្បញ្ញត្តិនោះត្រូវមាន ឧត្តមានុភាព។

២.៤ បដិប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន

ប្រសិនបើភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នា ភាគីវិវាទអាចធ្វើបដិប្បញ្ញត្តិលើបទប្បញ្ញត្តិ ទាំងឡាយនៃវិធាននេះ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបានក្រោមវិធាននេះ។

វិធាន ៣.- ការតំណាង

នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការនានាក្រោមវិធាននេះ ភាគីវិវាទនីមួយៗអាចត្រូវបាន តំណាង ដោយបុគ្គលណាម្នាក់តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ដោយមានភស្តុតាងបង្ហាញ អំពីសិទ្ធិតំណាងនេះ ដែលអាចតម្រូវដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ៤.- ការទាក់ទង និងសំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា

៤.១ ការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

សម្រាប់គោលបំណងនៃវិធាននេះ ការទាក់ទងណាមួយ រួមទាំងសេចក្តីជូនដំណឹង ការផ្តល់ដំណឹង សេចក្តីថ្លែង សំណូមពរ សំណើ ការដាក់ឯកសារ សេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំ ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែការទាក់ទងដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ និងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនានាដែលរៀបចំឡើងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៤.២ មធ្យោបាយនៃការទាក់ទង

ការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រគល់ដោយផ្ទាល់ដៃ ប្រៃសណីយ៍អនុសិដ្ឋ ការបញ្ជូន ទូរសារ សារអេឡិចត្រូនិច ឬមធ្យោបាយទាក់ទងផ្សេងទៀត ដែលមានកំណត់ត្រានៃការប្រគល់ទាំងនោះ។

៤.៣ ការបញ្ជូន និងការទទួល

ការទាក់ទងនឹងត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួល ប្រសិនបើការទាក់ទងនោះត្រូវបានបញ្ជូន និងប្រគល់ទៅអ្នកទទួល ឬទៅអ្នកតំណាងរបស់អ្នកទទួល៖

- ក- ដោយផ្ទាល់ដៃ ឬនៅអាសយដ្ឋានដែលកំណត់
- ខ- នៅលំនៅឋាន ឬទីកន្លែងអាជីវកម្មបច្ចុប្បន្ន ឬអាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍របស់អ្នកទទួល ក្នុងករណីមិនអាចប្រគល់បានតាម ចំណុច (ក) ខាងលើ
- គ- ប្រសិនបើតាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិច តាមរយៈអាសយដ្ឋានសារអេឡិចត្រូនិច ឬលេខទូរសាររបស់អ្នកទទួល ឬអ្នកតំណាងរបស់អ្នកទទួល ឬ
- ឃ- នៅលំនៅឋាន ឬទីកន្លែងអាជីវកម្ម ឬអាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍ចុងក្រោយរបស់អ្នកទទួល ប្រសិនបើមិនអាចធ្វើបានតាមចំណុច(ក) ដល់ចំណុច(គ) បន្ទាប់ពីមានការស៊ើបសួរសមហេតុផលរួចហើយ។

ការទាក់ទងត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួល នៅកាលបរិច្ឆេទដែលការទាក់ទងនោះត្រូវបានប្រគល់។ សម្រាប់គោលបំណងនេះ កាលបរិច្ឆេទត្រូវកំណត់ស្របតាម ពេលវេលាក្នុងតំបន់នៃទីកន្លែងដែលទទួលបានការទាក់ទង។

សំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា

នៅពេលភាគីវិវាទណាមួយបញ្ជូនការទាក់ទង ដែលរួមមានជាអាទិ៍ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម និងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប ការដាក់ឯកសារ សេចក្តីថ្លែងសំណូមពរ ការបដិសេធ៖

- ក- ទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន៖ ភាគីវិវាទនោះត្រូវក្នុងពេលដំណាលគ្នាបញ្ជូនសំណៅចម្លងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតរួចហើយ។
- ខ- ទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម៖ ភាគីវិវាទនោះត្រូវក្នុងពេលដំណាលគ្នាបញ្ជូនសំណៅចម្លងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

តាមសំណើរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទត្រូវបង្ហាញថា ភាគីបានគោរពតាមការតម្រូវនៃកថាខណ្ឌទី១ នៃវិធាន ៤.៤ (សំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា)នេះ។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម គឺជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ការទាក់ទងដែលបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបញ្ជូនទៅមជ្ឈត្តករនីមួយៗផងដែរ។

នៅពេលដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបញ្ជូនការទាក់ទងទៅភាគីវិវាទណាមួយ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងពេលដំណាលគ្នាត្រូវបញ្ជូនការទាក់ទងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតរួចហើយ។ នៅពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបញ្ជូនការទាក់ទងទៅភាគីវិវាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងពេលដំណាលគ្នា ត្រូវបញ្ជូនការទាក់ទងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

ហាមមិនឱ្យមានការទាក់ទងដោយគ្មានភាគីវិវាទម្ខាងទៀត

គ្មានភាគីវិវាទណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងនាមភាគីវិវាទ អាចធ្វើការទាក់ទងដោយគ្មានភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ជាមួយនឹងមជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជនណាម្នាក់សម្រាប់តែងតាំងជាមជ្ឈត្តករដោយភាគីវិវាទឡើយ លើកលែងតែការទាក់ទងនោះជា៖

- ក- ការផ្តល់ព័ត៌មានដល់មជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជន អំពីលក្ខណៈទូទៅនៃវិវាទ និងអំពីដំណើរការមជ្ឈត្តការដែលអាចកើតមាន

- ខ- ការពិភាក្សាអំពីលក្ខណសម្បត្តិ កាលវិភាគ ឬឯករាជភាព របស់មជ្ឈត្តករ ឬ បេក្ខជន ឬ
- គ- ការពិភាក្សាអំពីភាពសមស្រប នៃមជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជនសម្រាប់ការជ្រើសរើសជា ប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលគូភាគីវិវាទ ឬមជ្ឈត្តករដែលតែងតាំងដោយភាគី វិវាទ ត្រូវចូលរួមក្នុងការជ្រើសរើសនោះ។

គ្មានភាគីវិវាទណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងនាមភាគីវិវាទ អាចធ្វើការទាក់ទង ដោយគ្មានភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ជាមួយនឹងបេក្ខជនណាម្នាក់ដែល ជាបេក្ខជន សម្រាប់ការជ្រើសរើសជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

វិធាន ៥.- ការកំណត់ពេលវេលា

៥.១ ការគណនាអំឡុងពេល

សម្រាប់គោលបំណងនៃការគណនាអំឡុងពេលក្រោមវិធាននេះ អំឡុងពេលត្រូវ ចាប់ផ្តើមគិតពីថ្ងៃបន្ទាប់ ដែលការទាក់ទងណាមួយត្រូវបានទទួលស្របតាមវិធាន ៤ (ការ ទាក់ទងសំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា) ឬថ្ងៃបន្ទាប់ដែលសកម្មភាព ឬព្រឹត្តិការណ៍ ណាមួយ ដែលចាប់ផ្តើមអំឡុងពេលនោះបានកើតឡើង និងត្រូវរួមបញ្ចូលរយៈពេលពេញ មួយថ្ងៃចុងក្រោយនៃអំឡុងពេលនោះ។ សម្រាប់គោលបំណងនៃវិធាននេះ ពាក្យ “ថ្ងៃ” ឬ “កាលបរិច្ឆេទ” សំដៅលើអំឡុងពេលដែលស្ថិតក្នុងចន្លោះម៉ោង ៧:០០ ព្រឹក និងម៉ោង ៧:០០ ល្ងាច។ ពេលវេលាក្រោយពីម៉ោង ៧:០០ ល្ងាច ត្រូវចាត់ទុកជាពេលវេលានៃ ថ្ងៃ បន្ទាប់ ឬកាលបរិច្ឆេទបន្ទាប់។

ប្រសិនបើថ្ងៃចុងក្រោយនៃអំឡុងពេលមិនមែនជាថ្ងៃធ្វើការ សម្រាប់ទឹកនៃដែល ទទួលការទាក់ទងទេនោះ អំឡុងពេលនោះនឹងត្រូវពន្យាររហូតដល់ថ្ងៃធ្វើការទីមួយ បន្ទាប់ ពីថ្ងៃមិនធ្វើការនោះ។ ដើម្បីចៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំ ថ្ងៃសៅរ៍ ថ្ងៃអាទិត្យ និងថ្ងៃឈប់ សម្រាកតាមប្រតិទិនឈប់សម្រាកការងាររបស់មន្ត្រីរាជការ និយោជិត និងកម្មករប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានចាត់ទុកជាថ្ងៃមិនធ្វើការ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ- កម្ពុជា។

ការកែប្រែពេលវេលាកំណត់

ក- ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ និងតាមរយៈការជូនដំណឹងដល់គូភាគីវិវាទ អគ្គ-
លេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែ៖

ក.១- ពេលវេលាកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី២ (ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម)
ជំពូកទី៣ (ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ជំពូកទី៦ (កម្រៃសេវា) និងជំពូក
ទី៧ (បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ) បាន និង

ក.២- ពេលវេលាកំណត់ណាមួយ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមានអំណាច ឬត្រូវ
បានផ្តល់អំណាចក្នុងការកំណត់។

ខ- ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ និងតាមរយៈការជូនដំណឹងដល់គូភាគីវិវាទ វេទិកា
មជ្ឈត្តកម្មអាចកែប្រែ៖

ខ.១- ពេលវេលាកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៤ (ដំណើរការមជ្ឈត្តការ)

ខ.២- ពេលវេលាកំណត់ក្នុងវិធាន ៣៨.២ (សេចក្តីសម្រេចលើការកែតម្រូវ ការ
បំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) និង

ខ.៣- ពេលវេលាកំណត់ណាមួយ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់។

**វិធាន ៦.- ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព និងដោយ
មិនបង្ខំ**

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងគូភាគីវិវាទ ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការធ្វើឱ្យដំណើរការ
មជ្ឈត្តការ ប្រព្រឹត្តទៅដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព ចំណាយអស់តិច និង
មិនត្រូវបង្កឱ្យមានការពន្យារពេលដែលមិនចាំបាច់ណាមួយឡើយ។

ជំពូកទី ២ ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម

វិធាន ៧.- ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម

៧.១ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

ភាគីវិវាទ ដែលមានបំណងដាក់វិវាទរបស់ខ្លួនឱ្យដោះស្រាយតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្ម (“ភាគីប្តឹងទាមទារ”) ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- ក- សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថាភាគីដាក់វិវាទឱ្យដោះស្រាយតាមមជ្ឈត្តកម្ម
- ខ- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទ លេខទូរសារ និងអាសយដ្ឋានសារអេឡិចត្រូនិច ប្រសិនបើមានព័ត៌មានទាំងនេះរបស់គូភាគីវិវាទ និងរបស់អ្នក តំណាងរបស់គូភាគីវិវាទ ប្រសិនបើមាន
- គ- សញ្ជាតិ ឬប្រសិនបើតម្រូវ និងមានព័ត៌មានអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ក្រុមហ៊ុនរបស់គូភាគីវិវាទ
- ឃ- សេចក្តីយោងនៃខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មដោយឡែក ដែលយកមកប្រើ និងភ្ជាប់សំណៅចម្លងនៃខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មដោយឡែកនោះ
- ង- សេចក្តីយោងនៃកិច្ចសន្យា ឬទំនាក់ទំនងផ្សេងៗដែលកើតចេញពី ឬដែលទាក់ទងនឹងវិវាទ និងភ្ជាប់សំណៅចម្លងនៃកិច្ចសន្យាទាំងនោះប្រសិនបើអាច
- ច- សេចក្តីថ្លែងសង្ខេប ដែលពិពណ៌នាអំពីលក្ខណៈ និងកាលៈទេសៈនៃវិវាទ ការទាមទារ ឬការសង្គ្រោះដែលទាមទារ និងប្រសិនបើអាច ភ្ជាប់តម្លៃបឋមនៃការទាមទារដែលភាគីប្តឹងទាមទារមានបំណងដាក់ស្នើ
- ឆ- ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬនៅក្នុងករណីដែលមិនមានការព្រមព្រៀងទេនោះ ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលស្នើសុំ ដែលត្រូវមានចំនួន ១ (មួយ) រូប ឬ៣ (បី) រូប និង
- ជ- សេចក្តីថ្លែង ឬសំណើបន្ថែមផ្សេងៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមបញ្ចូលទាំងច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត ភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងលក្ខណសម្បត្តិ និងសញ្ជាតិរបស់មជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬដែលចង់បាន ប្រសិនបើមាន។

ដោយមិនគិតអំពីភាសាដែលត្រូវប្រើក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ស្របតាមវិធាន ១៨.១ (ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ) សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវធ្វើជាភាសា សម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម និងបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស។

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវការបង់ប្រាក់សម្រាប់ កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីដែលអាចជា មូលប្បទានបត្រ ឬការផ្ទេរចូលគណនីធនាគារកំណត់ ណាមួយរបស់ម.ជ.ម.។

៧.២

ការរួមបញ្ចូលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មអាចត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវ៖

- ក- សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូប៖ ការតែងតាំង មជ្ឈត្តករត្រូវធ្វើឡើងស្របតាម វិធាន ១០ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងវិធាន ១១ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ)
- ខ- សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប៖ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តកររួមគ្នា ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ឬប្រសិនបើគូភាគីវិវាទមិនទាន់ បានព្រមព្រៀងគ្នានៅឡើយ សំណើតែងតាំងមជ្ឈត្តកររបស់ភាគីម្ខាងទាមទារ ត្រូវ ស្នើឡើងស្របតាម វិធាន ១០ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងវិធាន ១១ (បុគ្គល ដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ) ឬ
- គ- សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថា ភាគីម្ខាងទាមទារផ្តល់សមត្ថកិច្ចឱ្យម.ជ.ម. ក្នុងការតែង តាំងមជ្ឈត្តករមួយរូប។

៧.៣

ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម អាចត្រូវបានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែងទាម ទារដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ២២.២ (សេចក្តីថ្លែងទាមទារ) និងឯកសារគាំទ្រផ្សេងៗ ទៀត។

៧.៤

ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មមានលក្ខណៈមិនពេញលេញ អគ្គ- លេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើសុំភាគីម្ខាងទាមទារឱ្យបំពេញបន្ថែមចំណុចខ្វះខាតទាំងនោះ ក្នុង

អំឡុងពេលសមស្របណាមួយដែលកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។ ដើម្បីចៀសវាង ការភ័ន្តច្រឡំ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចាត់ទុកថាពេញលេញ នៅពេលដែល ចំណុចនានាដែលតម្រូវក្នុងវិធាន ៧.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ខាងលើ ត្រូវ បានបំពេញពេញលេញ រួមបញ្ចូលទាំងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី។

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារបានគោរពតាមការស្នើសុំខាងលើ តាមពេលវេលា ដែលត្រូវអនុវត្ត ឬដែលត្រូវបានកំណត់ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មនោះ នឹងត្រូវ បានចាត់ទុកថាបានដាក់នៅក្នុងថ្ងៃ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសំណៅដំបូងនៃ សេចក្តីជូនដំណឹងនោះ។

៧.៥ ការខកខានមិនបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារខកខាន មិនបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញ អំពីមជ្ឈត្តកម្ម អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបិទសំណុំរឿងនោះ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ សិទ្ធិរបស់ភាគីប្តឹងទាមទារក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារដដែលនាថ្ងៃក្រោយ តាមរយៈ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មផ្សេងឡើយ។

៧.៦ ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ នៅពេលដែលអគ្គលេខាធិការ ដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។

៧.៧ ការចាប់ផ្តើមដំណើរការមជ្ឈត្តការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទ បានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ដំណើរការមជ្ឈត្តការដែល ទាក់ទងនឹងវិវាទណាមួយ ត្រូវចាប់ផ្តើមនៅកាលបរិច្ឆេទ ដែលភាគីឆ្លើយតប (“ភាគីឆ្លើយ តប”) បានទទួលការជូនដំណឹងរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ស្តីពីសេចក្តីជូនដំណឹងពេញ លេញអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដែលដាក់វិវាទនោះឱ្យដោះស្រាយតាមមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ៨.- ការឆ្លើយតបរបស់ភាគីឆ្លើយតប

៨.១ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ៧.៦ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ភាគីឆ្លើយតប ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប ដែលត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- ក- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទ លេខទូរសារ និងអាសយដ្ឋានសារអេឡិចត្រូនិចរបស់ភាគីឆ្លើយតប និងអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើមាន និងប្រសិនបើព័ត៌មានទាំងនេះខុសពីព័ត៌មាន ដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម
- ខ- សញ្ជាតិ ឬប្រសិនបើតម្រូវ អត្តសញ្ញាណរបស់ក្រុមហ៊ុនរបស់ភាគីវិវាទ ប្រសិនបើព័ត៌មានទាំងនេះខុសពីព័ត៌មានដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម
- គ- ការបញ្ជាក់សង្ខេបអំពីការទទួលយក ឬការបដិសេធចំពោះការទាមទារទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក
- ឃ- សេចក្តីថ្លែងសង្ខេប ដែលពិពណ៌នាអំពីលក្ខណៈ និងកាលៈទេសៈនៃបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ដែលភាគីឆ្លើយតបមានបំណងបញ្ជូន និងប្រសិនបើអាច ត្រូវភ្ជាប់តម្លៃបឋមនៃបណ្តឹងតប ឬ ការដោះសារតាមការកាត់កងនោះ
- ង- ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬនៅក្នុងករណីដែលមិនមានការព្រមព្រៀងទេនោះ ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានស្នើដែលត្រូវមានចំនួន ១ (មួយ) រូប ឬ៣ (បី) រូប និង
- ច- ប្រសិនបើមាន សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ឬសំណើបន្ថែមផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមបញ្ចូលទាំងច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត ភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងលក្ខណសម្បត្តិ និងសញ្ជាតិរបស់មជ្ឈត្តករ ដែលតម្រូវ ឬដែលជាការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីថ្លែង ឬសំណើនានា ដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។

ដោយមិនគិតអំពីភាសាដែលត្រូវប្រើក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ស្របតាមវិធាន ១៨.១ (ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ) សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបត្រូវធ្វើជាភាសាសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម និងបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស។

ការបញ្ចូលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប អាចត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវ៖

- ក- សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូប៖ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមវិធាន ១០ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងវិធាន ១១ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ)
- ខ- សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប៖ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករត្រូវធ្វើឡើងរួមគ្នា ប្រសិនបើភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ឬប្រសិនបើភាគីមិនទាន់បានព្រមព្រៀងគ្នានៅឡើយ ការឆ្លើយតបចំពោះសំណើតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ដែលភាគីប្តឹងទាមទារស្នើឡើងស្របតាមវិធាន ១០ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងវិធាន ១១ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ) ឬ
- គ- សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថា ភាគីឆ្លើយតបផ្តល់សមត្ថកិច្ចឱ្យគណៈកម្មាធិការតែងតាំងរបស់ម.ជ.ម. ក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ។

ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងទង្វើករណីចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែងទាមទារ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប អាចត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែងដោះសា ដែលអាចមានបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង) ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ២២.៣ (សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប) និងឯកសារយោងនានា។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប អាចត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយផងដែរនូវទង្វើករណីដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១៩ (ទង្វើករណីចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម)។

ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបមានលក្ខណៈមិនពេញលេញ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើសុំភាគីឆ្លើយតបឱ្យបំពេញបន្ថែមចំណុចខ្វះខាតនោះ ក្នុងអំឡុងពេលសមស្របណាមួយ ដែលកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។ ដើម្បីជៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបត្រូវចាត់ទុកថាពេញលេញ នៅពេលដែលចំណុចនានាដែលតម្រូវក្នុងវិធាន ៨.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប) ត្រូវបានបំពេញ រួមបញ្ចូលទាំងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី។

៨.៥

ការខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីការឆ្លើយតប

ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមជំពូកទី ៣ (ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) មិនត្រូវបង្អាក់ដោយសារការខកខានរបស់ភាគីឆ្លើយតប ក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីការឆ្លើយតបឱ្យបានទាន់ពេលវេលាឡើយ។ ការខកខាននេះ មិនរារាំងភាគីឆ្លើយតបក្នុងការបដិសេធ ការទាមទារ ឬការដាក់បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឡើយ។

៨.៦

ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ នៅពេលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីការឆ្លើយតប ឬក្នុងករណីដែលមិនបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីការឆ្លើយតបទេនោះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ អំពីកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់នៃអំឡុងពេលសម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបនោះ។

ក្នុងករណីដែលភាគីឆ្លើយតបធ្វើបណ្តឹងតប រួមបញ្ចូលទាំងការដោះសាតាមការកាត់កង នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបរបស់ភាគី ភាគីឆ្លើយតបត្រូវបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីបណ្តឹងតបរបស់ខ្លួនផងដែរ បើមិនដូច្នោះទេបណ្តឹងតបនោះនឹងមិនត្រូវលើកយកមកពិចារណានៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឡើយ។

ជំពូកទី៣ ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

វិធាន ៩.- ចំនួនមជ្ឈត្តករ

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានសមាសភាពមជ្ឈត្តករជាចំនួនសេស។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានមជ្ឈត្តករចំនួន ៣ (បី) រូប លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។

វិធាន ១០.- ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ

១០.១ កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ

គូភាគីវិវាទ អាចព្រមព្រៀងលើនីតិវិធីតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលខុសពីនីតិវិធីដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.២ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករបីរូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ដល់វិធាន ១០.៦ (គ្មានការប្តឹងជំទាស់)។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មិនត្រូវបានតែងតាំងក្នុងអំឡុងពេល ដែលកំណត់ដោយគូភាគីវិវាទ ឬប្រសិនបើគូភាគីវិវាទមិនបានព្រមព្រៀងលើអំឡុងពេលកំណត់សម្រាប់ការតែងតាំងទេនោះ ការតែងតាំងត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមវិធាន ១០.២ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករបីរូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ដល់វិធាន ១០.៦ (គ្មានការប្តឹងជំទាស់) ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប ដូចមានកំណត់ ក្នុងវិធាន ៨.៦ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប)។

១០.២ ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករបីរូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប

ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ប្រសិនបើការតែងតាំងមិនត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបទេនោះ ភាគីវិវាទនីមួយៗត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករម្នាក់មួយរូប ឬច្រើនរូបស្មើៗគ្នា ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួល ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ៨.៦ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប) ឬក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលតម្រូវតាមវិធាន ១០.១ (កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ)។ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីមានការតែងតាំងមជ្ឈត្តកររួចរាល់ក្រោយ មជ្ឈត្តករដែល

ត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់ ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករមួយរូបផ្សេងទៀតជាប្រធានវេទិកា
មជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើភាគីវិវាទណាមួយ ខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករតាមការតម្រូវ ឬ
មជ្ឈត្តករ ដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយភាគីវិវាទនោះ ខកខានមិនបានតែងតាំងប្រធាន
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេលដែលបានកំណត់ក្នុងវិធាននេះ ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈ-
កម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ឬ/និង ចាត់តាំងមជ្ឈត្តករមួយរូបក្នុងចំណោម
មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងឱ្យធ្វើជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

១០.៣ ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប

ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករមិនទាន់ត្រូវបាន
តែងតាំងតាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប
ទេនោះ គូភាគីវិវាទត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករមួយរូប ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ
ប្រតិទិនបន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹង អំពីសេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីការឆ្លើយ
តប ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៨.៦ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពី
ការឆ្លើយតប) ឬក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលនៃ
វិធាន ១០.១ (កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ)។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទទាំងពីរខកខាន
ក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ក្នុងអំឡុងពេលដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងវិធាននេះ ម.ជ.ម.
តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករមួយរូប ដើម្បីបង្កើតវេទិកា
មជ្ឈត្តកម្ម។

១០.៤ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយពហុភាគីវិវាទ

ប្រសិនបើភាគីវិវាទមានលើសពី ២ (ពីរ) ភាគី ក្នុងមជ្ឈត្តកម្ម និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម
ជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូបដែលត្រូវបានតែងតាំង ភាគីប្តឹងទាម
ទារទាំងអស់ ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប និងភាគីឆ្លើយតបទាំង
អស់ ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទណាមួយ
ខកខានក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំងក្នុងកំឡុងពេលដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.២ (ការតែង
តាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករបីរូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ម.ជ.ម.
តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ក្នុងនាមរបស់ភាគីវិវាទដែលខកខានមិនបានតែងតាំង

ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប ស្របតាមវិធាន ១០.៥ (ការខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយម.ជ.ម.)។ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីមានការតែងតាំងមជ្ឈត្តករចុងក្រោយ មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់ ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករម្នាក់ទៀត ដែលត្រូវបំពេញតួនាទីជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់ ខកខានក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេលកំណត់ ម.ជ.ម.តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករម្នាក់ទៀតជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើភាគីវិវាទមានលើសពី ២ (ពីរ) ភាគី ក្នុងមជ្ឈត្តកម្ម និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប គូភាគីវិវាទត្រូវព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តកររូបណាម្នាក់។ ប្រសិនបើការតែងតាំងរួមគ្នានោះ មិនត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងកំឡុងពេលដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.៣ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប) ទេនោះ ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករស្របតាមវិធាន ១០.៥ (ការខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយម.ជ.ម.)។

១០.៥ ការខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម.

ដោយមិនមានការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការតែងតាំងក្នុងអំឡុងពេលដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.២ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករបីរូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ឬវិធាន ១០.៣ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប) ឬក្នុងករណីដែលភាគីវិវាទណាមួយមានបំណងផ្តល់សមត្ថកិច្ចនៃការតែងតាំងនោះទៅម.ជ.ម. ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយផ្អែកលើលក្ខណសម្បត្តិ រួមបញ្ចូលទាំងសញ្ជាតិរបស់មជ្ឈត្តករដែលតម្រូវឬត្រូវបានស្នើឡើងដោយភាគីវិវាទ និងតាមលក្ខណៈជាក់លាក់នៃវិវាទ។ នៅក្នុងករណីនេះ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង មិនត្រូវតែងតាំងសមាជិកណាម្នាក់របស់ក្រុមប្រឹក្សា-

ប្រតិបត្តិរបស់ម.ជ.ម. ឬរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង ជាមជ្ឈត្តករសម្រាប់វេទិកា
មជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

១០.៦ គ្មានការប្តឹងជំទាស់

ស្របតាមវិធាន ១១ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ) ម.ជ.ម.
តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវធ្វើការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតម្រូវ ឬត្រូវ
បានស្នើ ឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ អាស្រ័យតាមវិធាន ១៣ (ការ
ជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ) ការតែងតាំង ឬការសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង
ក្រោមវិធាននេះ គឺជាការសម្រេចចុងក្រោយ និងមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងជំទាស់
ឡើយ។

១០.៧ ការជូនដំណឹងអំពីការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

រាល់ការតែងតាំង ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។
ភ្លាមបន្ទាប់ពីមជ្ឈត្តករត្រូវបានតែងតាំង អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ
ថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត និងត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគីអំពីឈ្មោះ និងព័ត៌មាន
លម្អិតសម្រាប់ទាក់ទងមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់។ បន្ទាប់មកអគ្គលេខា-
ធិការដ្ឋានត្រូវផ្ញើសំណុំរឿងនោះទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ១១.- បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ

១១.១ ភាគីវិវាទ ឬមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយភាគីវិវាទ អាចតែងតាំងបុគ្គលខាង
ក្រោមជាមជ្ឈត្តករ៖

- ក- មជ្ឈត្តករណាម្នាក់ដែលបានចុះបញ្ជីជាមួយម.ជ.ម. ឬ
- ខ- បុគ្គលណាម្នាក់ដែលបានបំពេញតួនាទី ឬបានចុះបញ្ជីជាមជ្ឈត្តករផ្នែក
ពាណិជ្ជកម្មជាមួយស្ថាប័នមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងប្រទេស ឬអន្តរជាតិ
ដែលត្រូវបានទទួល ស្គាល់ពីពេលមួយទៅពេលមួយដោយ ម.ជ.ម.។

១១.២ លក្ខខណ្ឌតម្រូវបន្ថែមដូចខាងក្រោមត្រូវតែបំពេញ៖

ក- បុគ្គលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងមួយ ដែលមានចុះ ហត្ថលេខាបញ្ជាក់ថា៖

ក.១- ខ្លួនស្ម័គ្រចិត្ត និងមានលទ្ធភាពក្នុងការទទួលតួនាទីជាមជ្ឈត្តករ និង

ក.២- ខ្លួននៅតែមានអព្យាក្រឹតភាព និងឯករាជភាពរបស់ខ្លួន និងខ្លួនបាន ប្រកាសបង្ហាញ និងត្រូវប្រកាសបង្ហាញអំពីស្ថានភាពនានាដូចមានកំណត់ ក្នុងវិធាន ១២.២ (ការប្រកាសបង្ហាញ)។

ខ- បុគ្គលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ ដូចមានកំណត់ក្នុងចំណុច ១១.១ (ខ) ត្រូវភ្ជាប់ឯកសារដូចខាងក្រោមបន្ថែមលើសេចក្តីថ្លែងកំណត់ក្នុងវិធាន ១១.២ (ក) ខាងលើ ៖

ខ.១- ភស្តុតាង នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលខ្លួនបានចេញ ក្នុងអំឡុងពេលម្ភៃបួន(២៩) ខែ មុនពេលតែងតាំង ឬវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់អំពីសមាជិកភាពជាមជ្ឈត្តករ បច្ចុប្បន្ន និង

ខ.២- ការបញ្ជាក់ថា បុគ្គលនោះយល់ព្រមចំពោះ និងត្រូវគោរពតាមក្រម សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ម.ជ.ម. និងវិធានផ្សេងៗរបស់ម.ជ.ម. រួមបញ្ចូល ទាំងវិធាននេះ។

១១.៣ នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិនបន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តី ជូនដំណឹងអំពីការតែងតាំងមជ្ឈត្តករពីភាគីវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចជូនដំណឹងជា លាយលក្ខណ៍អក្សរទៅបណ្តាភាគីវិវាទពាក់ព័ន្ធ អំពីកង្វះខាតនូវចំណុចណាមួយនៃ លក្ខណសម្បត្តិដែលតម្រូវខាងលើ។ ភាគីវិវាទដែលពាក់ព័ន្ធនោះត្រូវធ្វើការពិចារណា និង សម្រេចអំពីការតែងតាំងមជ្ឈត្តករក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបាន ទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ។

១១.៤ ប្រសិនបើភាគីវិវាទដែលពាក់ព័ន្ធនោះ បដិសេធ ឬខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករថ្មី ឬ ក្នុងការបំពេញចំណុចខ្វះខាត ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន គណៈកម្មាធិការ តែងតាំង ត្រូវមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករថ្មីសម្រាប់បំពេញតួនាទីជាមជ្ឈត្តករ ដែលត្រូវបានបដិសេធនោះបាន ប្រសិនបើភាគីវិវាទខកខានមិនបានតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ចាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការ បដិសេធ។

វិធាន ១២.- ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ និងការប្រកាសបង្ហាញ

១២.១ ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាព

មជ្ឈត្តករដែលបំពេញតួនាទីក្រោមវិធាននេះត្រូវតែឯករាជ្យ និងអព្យាក្រឹត និងមិនត្រូវបំពេញតួនាទីជា អ្នកគាំទ្រ ឬជាទីប្រឹក្សារបស់ភាគីវិវាទណាមួយឡើយ ចាប់ពីពេលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ រហូតដល់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការទាំងមូល នៃសំណុំរឿង គឺនៅពេលដែលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរត្រូវបានចេញ និងរួមបញ្ចូលទាំងអំឡុងពេលដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬកំណត់នៅក្នុងវិធាននេះ សម្រាប់ការស្នើសុំ ឬការចេញការកែតម្រូវ ការវែកញែកសេចក្តី ការបកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម។

១២.២ ការប្រកាសបង្ហាញ

មជ្ឈត្តករដែលអាចត្រូវបានតែងតាំង ត្រូវបង្ហាញដោយមិនបង្កប់ដល់បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមកទាក់ទងអំពីលទ្ធភាពក្នុងការតែងតាំងខ្លួនជាមជ្ឈត្តករនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីកាលៈទេសៈទាំងឡាយណា ដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យសមហេតុសមផលណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់ខ្លួន។

បន្ទាប់ពីត្រូវបានតែងតាំងហើយ មជ្ឈត្តករត្រូវប្រកាសបង្ហាញដោយមិនបង្កប់អំពីកាលៈទេសៈទាំងឡាយណា ដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យសមហេតុសមផលណាមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព ឬអព្យាក្រឹតភាពរបស់ខ្លួនដល់គូភាគីវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើក្នុងដំណាក់កាលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ កាលៈទេសៈថ្មីកើតមាន ឡើងបង្កឱ្យមានការសង្ស័យពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ មជ្ឈត្តកររូបនោះត្រូវប្រកាសបង្ហាញភ្លាមអំពីកាលៈទេសៈនោះ ដល់គូភាគីវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

១២.៣ ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ម.ជ.ម.

មជ្ឈត្តករដែលបំពេញតួនាទីក្រោមវិធាននេះ ត្រូវគោរពតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ
មជ្ឈត្តករ របស់ម.ជ.ម.។

វិធាន ១៣.- ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ

១៣.១ កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ

មជ្ឈត្តករអាចត្រូវបានជំទាស់ ប្រសិនបើមានកាលៈទេសៈណាមួយបង្កឱ្យមានការ
សង្ស័យ សមហេតុផលចំពោះឯករាជភាព ឬអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ។ មជ្ឈត្តករ
អាចត្រូវបានជំទាស់ផងដែរ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករបនោះមិនមានលក្ខណសម្បត្តិដូចដែលបាន
ព្រមព្រៀងដោយគូភាគីវិវាទ។

ភាគីវិវាទមួយអាចជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ដែលខ្លួនបានតែងតាំង ឬដែលខ្លួនបាន
ចូលរួមក្នុងការតែងតាំង តែក្នុងករណីដែលភាគីវិវាទនោះបានដឹងអំពីមូលហេតុដើម្បី
ជំទាស់នោះ ក្រោយការតែងតាំងតែប៉ុណ្ណោះ។

១៣.២ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ និងពេលវេលាកំណត់

ភាគីវិវាទដែលមានបំណងជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង
អំពីការជំទាស់របស់ខ្លួនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ឬគូភាគីវិវាទ និង
អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូន
ដំណឹងដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.៧ (ការជូនដំណឹងអំពីការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ឬ
ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីភាគីវិវាទបានដឹងអំពីកាលៈទេសៈនានា
ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១៣.១ (កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ)។

សេចក្តីជូនដំណឹងនេះ ត្រូវមានបញ្ជាក់មូលហេតុនៃការជំទាស់។

១៣.៣ យោបល់ចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ

មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើមាន អាចផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនអំពីការជំទាស់ទៅនឹង
មជ្ឈត្តករទៅ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ឬគូភាគីវិវាទ និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ក្រោយពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់។

១៣.៥

ការដកខ្លួនរបស់មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់ និងការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ក្នុងករណីដែលភាគីវិវាទម្ខាងយល់ស្របចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ដែលស្នើឡើងដោយភាគីវិវាទម្ខាងទៀត មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់នោះត្រូវដកខ្លួនចេញ។ ទោះបី ជាគ្មានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទចំពោះការជំទាស់ក៏ដោយ ក៏មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់អាចដកខ្លួនចេញផងដែរ។ ការដកខ្លួនចេញរបស់មជ្ឈត្តករក្នុងករណីទាំងពីរមិនត្រូវបានចាត់ទុកជាការទទួលស្គាល់សុពលភាពនៃមូលហេតុនៃការជំទាស់ឡើយ។ មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់ ត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ សមាជិកផ្សេងទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួនចំពោះការជំទាស់ ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលយោបល់ចំពោះការជំទាស់ ឬបន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលកំណត់សម្រាប់បញ្ជូនការផ្តល់យោបល់ចំពោះការជំទាស់។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់ បានជូនដំណឹងទៅភាគីដែលបានជំទាស់ថា ខ្លួនបដិសេធក្នុងការដកខ្លួនចេញពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទដែលបានជំទាស់នោះអាចដាក់ពាក្យតវ៉ាទៅម.ជ.ម. តាមរយៈអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធលើការជំទាស់នោះ។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករប្រើនរូប ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់ បានជូនដំណឹងទៅសមាជិកផ្សេងទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មថា ខ្លួនបដិសេធក្នុងការដកខ្លួនចេញពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចលើការជំទាស់នោះក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធលើការជំទាស់នោះ។ ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសម្រេចបដិសេធការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ភាគីវិវាទដែលបានជំទាស់អាចប្តឹងតវ៉ាទៅម.ជ.ម. តាមរយៈអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

១៣.៥

សេចក្តីសម្រេចរបស់ម.ជ.ម.លើការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ

ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវសម្រេចលើការតវ៉ាចំពោះ ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីអគ្គលេខា- ធិការដ្ឋានបានទទួលការតវ៉ាចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ។

ប្រសិនបើ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង បដិសេធការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់នោះ ត្រូវបន្តបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនជាមជ្ឈត្តករតទៅ ទៀត។ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំងយល់ស្របចំពោះការជំទាស់ អាណត្តិរបស់ មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានជំទាស់នោះនឹងត្រូវបញ្ចប់ ដោយមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីកាល បរិច្ឆេទនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ និងវិធាន ១៥ (ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស) ត្រូវអនុវត្ត។

១៣.៦

ការបិទផ្លូវតវ៉ា និងការជូនដំណឹង

សេចក្តីសម្រេចរបស់ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង មិនចាំបាច់ បង្ហាញហេតុផលឡើយ។ សេចក្តីសម្រេចនោះ គឺជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទផ្លូវ តវ៉ា។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីវិវាទ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីសេចក្តី សម្រេច របស់ម.ជ.ម.នោះ។

វិធាន ១៤.- ការខកខាន ឬអលទ្ធភាពក្នុងការបំពេញតួនាទី

១៤.១

ការបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ តាមសំណើរបស់ភាគីវិវាទណាមួយ

ប្រសិនបើ មជ្ឈត្តករណាមួយពុំអាចបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនបានដោយមូលហេតុ តាមផ្លូវច្បាប់ ឬមូលហេតុដាក់ស្តែងណាមួយ ឬដោយមូលហេតុណាមួយផ្សេងទៀត ក្នុង រយៈពេលមួយសមស្របនោះ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករត្រូវបញ្ចប់ ដោយមជ្ឈត្តករនោះដក ខ្លួនពីមុខតំណែង ឬដោយភាគីវិវាទឯកភាពបញ្ចប់អាណត្តិនោះ។ ការដកខ្លួន ឬការព្រម ព្រៀងបញ្ចប់អាណត្តិនេះ មិនត្រូវបានចាត់ទុកជាការទទួលស្គាល់ចំពោះសុពលភាពនៃ មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការដកខ្លួននោះទេ។

ប្រសិនបើ វិវាទនៅតែបន្តមានពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុណាមួយ ក្នុងចំណោម មូលហេតុទាំងនេះ ឬប្រសិនបើមជ្ឈត្តករណាម្នាក់ ខកខានមិនបានបំពេញអាណត្តិរបស់ ខ្លួនស្របតាមវិធាននេះ ភាគីវិវាទអាចដាក់សំណើទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ដោយស្នើឱ្យ

ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង សម្រេចបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តកររូប នោះ។

១៤.២ យោបល់ចំពោះសំណើឱ្យបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ

មជ្ឈត្តករ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច ផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនឆ្លើយតបនឹងសំណើនោះទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើនោះ។

១៤.៣ សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំងរបស់ម.ជ.ម. ចំពោះសំណើសុំបញ្ចប់ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ

ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវសម្រេចលើសំណើសុំបញ្ចប់ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេល កំណត់សម្រាប់ផ្តល់យោបល់ឆ្លើយតបនឹងសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ។

ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង បដិសេធសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ មជ្ឈត្តករ មជ្ឈត្តកររូបនោះត្រូវបន្តបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនជាមជ្ឈត្តករតទៅទៀត។ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង យល់ស្របចំពោះសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ មជ្ឈត្តករ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករនោះត្រូវបញ្ចប់ដោយមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃសេចក្តីសម្រេចនោះ និងវិធាន ១៥ (ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស) ត្រូវអនុវត្ត។

១៤.៤ ការបិទផ្លូវតវ៉ា និងការជូនដំណឹង

សេចក្តីសម្រេចរបស់ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង មិនចាំបាច់ បង្ហាញហេតុផលឡើយ។ សេចក្តីសម្រេចនោះ គឺជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទផ្លូវ តវ៉ា។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីសេចក្តី សម្រេចរបស់ ម.ជ.ម.នោះ។

វិធាន ១៥.- ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស

១៥.១ មូលហេតុនៃការដាក់ជំនួស

មជ្ឈត្តករអាចត្រូវបានដាក់ជំនួស នៅពេលមជ្ឈត្តករណាម្នាក់ទទួលមរណភាព ដកខ្លួន ឬលាលែងពីតំណែង ឬនៅពេលបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករណាម្នាក់ ដោយ មូលហេតុផ្សេងៗស្របតាមវិធាននេះ។

១៥.២ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយភាគីវិវាទ

ដោយស្របតាមវិធាន ១៥.៣ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយម.ជ.ម.) នៅ ពេលដែលមជ្ឈត្តករណាម្នាក់ត្រូវដាក់ជំនួស នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសនោះ ត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមនីតិវិធីដូចគ្នាដូចមានចែងនៅក្នុង វិធាន ១០ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) ដែលត្រូវអនុវត្តសម្រាប់ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស ដោយត្រូវចាប់ផ្តើមមិនលើសពី ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ក្រោយពីភាគីវិវាទដែលត្រូវ តែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស។ គ្មាន ភាគីវិវាទណាមួយ ត្រូវបានរារាំងមិនឱ្យចូលរួមក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស ដោយ មូលហេតុថាភាគីវិវាទនោះ ខកខានមិនបានចូលរួមពីដំបូងក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដែល នឹងត្រូវបានដាក់ជំនួសនោះទេ។

១៥.៣ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយម.ជ.ម.

តាមរយៈសំណើរបស់ភាគីវិវាទណាមួយទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ប្រសិនបើ ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង កំណត់ថាដើម្បីធានាភាពឆាប់រហ័សនៃ ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ឬដើម្បីចៀសវាងការពន្យារពេលដែលមិនចាំបាច់ ដោយគិត ពិចារណាអំពីកាលៈទេសៈពិសេសនានានៅក្នុងសំណុំរឿង ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មា- ធិការតែងតាំងជំនួសឱ្យគូភាគីវិវាទ អាចតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសណាម្នាក់ បន្ទាប់ពីបាន ទុកឱកាសឱ្យគូភាគីវិវាទ និងមជ្ឈត្តករដទៃទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ផ្តល់យោបល់ រួចហើយ។

ប្រសិនបើ មជ្ឈត្តករតែមួយរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប ឬប្រធាន វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ត្រូវបានដាក់ជំនួស សវនាការដែលបានធ្វើហើយត្រូវធ្វើសាជាថ្មី លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀង ផ្សេងពីនេះ។ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកររូបណាផ្សេងទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលមាន សមាជិកមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ត្រូវបានដាក់ជំនួស សវនាការដែលបានធ្វើឡើងពីមុនអាចត្រូវ បានធ្វើឡើងសាជាថ្មី ផ្អែកតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជា មួយគូភាគីវិវាទរួចហើយ។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម បានចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះ អាសន្ន ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែករួចហើយ សវនាការដែលពាក់ព័ន្ធទាំងស្រុងនឹង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទាំងនោះមិនត្រូវធ្វើសាឡើងវិញទេ ហើយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទាំងនោះ ត្រូវបន្ត មានសុពលភាពដដែល។

ជំពូកទី ៤ ដំណើរការបង្កើតការ

វិធាន ១៦.- ទឹកស្អែកធ្វើមជ្ឈត្តការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ឬដោយសារកាលៈទេសៈ នានានៃសំណុំរឿង ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសម្រេចថាទឹកស្អែកធ្វើមជ្ឈត្តការផ្សេងទៀតមាន លក្ខណៈសមស្របជាង ទឹកស្អែកធ្វើមជ្ឈត្តការនៃមជ្ឈត្តកម្មទាំងអស់ដែលធ្វើឡើងក្រោម វិធាននេះ គឺរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន ២៤.៣ (ទឹកស្អែកសម្រាប់ប្រជុំ និងសវនាការ) ទឹកស្អែកធ្វើមជ្ឈត្តការ មិនកំណត់អំពីទឹកស្អែក ដែល វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចជួបប្រជុំ និងធ្វើសវនាការនោះទេ។

វិធាន ១៧.- ច្បាប់អនុវត្ត និងសមធម៌

១៧.១ ច្បាប់អនុវត្ត

គូភាគីវិវាទមានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងយកច្បាប់ណាមួយ ដែលវេទិកា មជ្ឈត្តកម្មត្រូវយកមកអនុវត្ត ហើយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវអនុវត្តច្បាប់នោះចំពោះខ្លឹមសារ នៃវិវាទ។ ក្នុងករណីដែលមិនមានការព្រមព្រៀងគ្នា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់យកច្បាប់ ណាមួយ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្របមកអនុវត្ត។

១៧.២ សមធម៌ និងការសម្រុះសម្រួល

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមសមធម៌ ឬតាមការសម្រុះសម្រួល តែ ក្នុងករណី និងក្នុងកម្រិត ដែលគូភាគីវិវាទបានអនុញ្ញាតយ៉ាងច្បាស់លាស់ឱ្យវេទិកា មជ្ឈត្តកម្មធ្វើដូច្នោះតែប៉ុណ្ណោះ។

១៧.៣ បញ្ញត្តិក្នុងកិច្ចសន្យា និងទម្លាប់ពាណិជ្ជកម្ម

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវយកមកពិចារណានូវបញ្ញត្តិនានា ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ប្រសិនបើមាន រួមទាំងទម្លាប់ពាណិជ្ជកម្មនានាដែល ពាក់ព័ន្ធ។

វិធាន ១៨.- ភាសា

១៨.១ ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ

គូភាគីវិវាទ មានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងយកភាសាណាមួយ ឬច្រើនមកប្រើ ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។ ក្នុងករណីដែលគ្មានការព្រមព្រៀងគ្នា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច សម្រេច យកភាសាណាមួយជាភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយគិតពិចារណា លើកាលៈទេសៈនានាដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមបញ្ចូលទាំងភាសានៃកិច្ចសន្យាផងដែរ។

១៨.២ ការបកប្រែ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចបង្គាប់ឱ្យភាគីវិវាទណាមួយធ្វើការបកប្រែ ការទាក់ទងជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់ណាមួយ ទៅជាភាសាណាមួយ និងក្នុងទម្រង់ ណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

១៨.៣ ភាសានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីបង្គាប់

ប្រសិនបើភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ទោះតាមរយៈការជ្រើសរើសរបស់គូភាគី វិវាទ ឬតាមការកំណត់របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមវិធាន ១៨ (ភាសា) គឺជាភាសា ផ្សេងក្រៅពីភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេសក៏ដោយ ក៏ភាសានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីបង្គាប់ ដែលចេញដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវតែជាភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស បន្ទាប់ពីបាន ពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទរួចហើយ។

វិធាន ១៩.- ទង្វើករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

១៩.១ ការកំណត់អំពីយុត្តាធិការរបស់ម.ជ.ម.មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត

មុនពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត ប្រសិនបើភាគីវិវាទបដិសេធ ចំពោះអត្ថិភាព ឬសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម ឬចំពោះយុត្តាធិការរបស់ម.ជ.ម. ក្នុង ការចាត់ចែងធ្វើមជ្ឈត្តការលើសំណុំរឿង ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង ត្រូវ កំណត់ថា តើការបដិសេធ ដែលបានដាក់មក ម.ជ.ម. នោះ ត្រឹមត្រូវដែរឬទេ។ ប្រសិន បើ គណៈកម្មាធិការតែងតាំងកំណត់ថា ម.ជ.ម. មិនមានយុត្តាធិការក្នុងការចាត់ចែងធ្វើ មជ្ឈត្តការទេនោះ គណៈកម្មាធិការតែងតាំងអាចសម្រេចបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ

បាន។ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង មិនប៉ះពាល់ដល់អំណាចរបស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ក្នុងការចេញសេចក្តីសម្រេចអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនឡើយ។

១៩.២

ការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានអំណាចក្នុងការសម្រេចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន រួមទាំងការ ជំទាស់នានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអត្ថិភាព សុពលភាព ឬវិសាលភាពអនុវត្តនៃកិច្ចសន្យា មជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសម្រេចថាខ្លួនមានយុត្តាធិការ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការសម្រេចនោះ ភាគីវិវាទ អាចស្នើឱ្យតុលាការមានសមត្ថកិច្ចធ្វើការសម្រេច ដែលការសម្រេចរបស់ តុលាការអំពីបញ្ហានេះ គឺជាការសម្រេចដែលបិទផ្លូវតវ៉ា។ នៅពេលសំណើសុំការសម្រេច របស់តុលាការ ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៅមិនទាន់ត្រូវបានសម្រេចនៅ ឡើយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបន្តដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបាន។

១៩.៣

កិច្ចសន្យា និងខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម

សម្រាប់គោលបំណងនៃវិធាន ១៩ (ទង្វើករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកា មជ្ឈត្តកម្ម) ប្រសិនបើខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្មជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចសន្យា ខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម នោះ ត្រូវចាត់ទុកជាការព្រមព្រៀងដោយឡែក ដែលមិនទាក់ទងនឹង លក្ខខណ្ឌ និងខ ចែងផ្សេងទៀតនៃកិច្ចសន្យាឡើយ។ ការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលចាត់ទុក កិច្ចសន្យាថាមោឃៈ និងអសារព័ត៌មាន មិននាំឱ្យខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្មនោះបាត់សុពល ភាពឡើយ។

១៩.៤

ទង្វើករណ៍បញ្ជាក់ថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មពុំមានយុត្តាធិការ

ទង្វើករណ៍ដែលបញ្ជាក់ថា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មពុំមានយុត្តាធិការ ត្រូវលើកឡើងមុន ពេលដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសា សម្រាប់បញ្ហាយុត្តាធិការទាក់ទងនឹងការទាមទារ ឬមុន ពេលដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតប សម្រាប់បញ្ហាយុត្តាធិការទាក់ទងនឹង បណ្តឹងតប។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចទទួលយកទង្វើករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកា

មជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវបានលើកឡើងក្រោយពេលកំណត់ខាងលើបាន ប្រសិនបើវេទិកា
មជ្ឈត្តកម្មយល់ថា ការយឺតយ៉ាវក្នុងការដាក់ទង្វើករណីនោះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ។

មិនត្រូវហាមឃាត់ភាគីវិវាទណាមួយ មិនឱ្យលើកឡើងពីទង្វើករណីខាងលើ
ដោយហេតុថាភាគីវិវាទនោះបានតែងតាំង ឬចូលរួមក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករឡើយ។

១៩.៥

ទង្វើករណីបញ្ជាក់ថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មធ្វើហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន

ទង្វើករណីបញ្ជាក់ថា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មធ្វើហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុង
ពេលដំណើរការមជ្ឈត្តការ ត្រូវលើកឡើងភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីកើតឡើងនូវបញ្ហា ដែលត្រូវបាន
ចោទថា ហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចទទួល
យកទង្វើករណីនោះក្រោយពេលកំណត់ខាងលើបាន ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា
ការយឺតយ៉ាវក្នុងការដាក់ទង្វើករណីនោះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ។

១៩.៦

ការសម្រេចលើទង្វើករណីជាបញ្ហាបឋម ឬជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រេចលើអង្គសេចក្តី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចសម្រេចលើទង្វើករណីពាក់ព័ន្ធនឹងយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន
ដោយចាត់ទុក ជាបញ្ហាបឋម ឬជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រេចលើអង្គសេចក្តីរបស់ខ្លួន។

វិធាន ២០.- បញ្ញត្តិទូទៅអំពីដំណើរការមជ្ឈត្តការ

២០.១

ដំណើរការមជ្ឈត្តការ សេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំ

បន្ទាប់ពីពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទ ដោយផ្អែកលើភាពសុំញ៉ាំ និងតម្លៃនៃវិវាទ
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវដំណើរការមជ្ឈត្តការក្នុងលក្ខណៈ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តការយល់ថា
សមស្រប ដើម្បីធានាភាពយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស ប្រសិទ្ធភាព ចំណាយអស់តិច និងផ្តល់
ដំណោះស្រាយចុងក្រោយនៃវិវាទ។ នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវ
ដំណើរការក្នុងលក្ខណៈ ដែលគូភាគីវិវាទត្រូវបានទទួលការយកចិត្តទុកដាក់ស្មើៗគ្នា និង
ភាគីវិវាទនីមួយៗត្រូវបានផ្តល់ឱកាសសមរម្យដើម្បីបង្ហាញរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួន។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម យល់ថាសមស្រប ដោយសេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំនោះមិនត្រូវផ្ទុយនឹងវិធាននេះ ឬច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តការឡើយ។ ស្របតាមវិធាន ៤.១ (ការទាក់ទងជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរ) រាល់សេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំទាំងអស់ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរ។

លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់ផ្សេងពីនេះ គូភាគីវិវាទយល់ព្រមក្នុង ការគោរពតាមសេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំដោយមិនបង្អង់។

២០.២ ការប្រជុំត្រៀម និងការប្រជុំបន្ថែមនានា

ភ្លាមៗតាមដែលធ្វើទៅបាន វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំការប្រជុំត្រៀមជាមួយគូ ភាគីវិវាទ ដោយផ្ទាល់ ឬដោយមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត ដើម្បីរៀបចំ និងកំណត់កាល វិភាគនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការបន្ទាប់ ឬ/និង ដើម្បីពិភាក្សាអំពីនីតិវិធី ដែលមានភាពសម ស្រប និងចំណាយអស់តិចបំផុតសម្រាប់សំណុំរឿង។

បន្ថែមលើការប្រជុំត្រៀម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំឱ្យមានការប្រជុំបន្ថែម ឧទាហរណ៍ ដូចជាដើម្បីពិនិត្យទីតាំង វត្ថុ ឬឯកសារនានា ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២៥.២ (ការសាកសួរ សេចក្តីបង្គាប់ និងការពិនិត្យភស្តុតាង) ឬពិនិត្យលើភាពរីកចំរើននៃដំណើរ ការមជ្ឈត្តការ។ បញ្ញត្តិនៃវិធាន ២៤ (សវនាការ និងការប្រជុំ) ត្រូវអនុវត្តចំពោះការប្រជុំ បន្ថែមនានា។

២០.៣ ការស្វែងរកដំណោះស្រាយដោយស្រុះស្រួលគ្នា

មុនពេល ឬក្នុងអំឡុងពេលប្រជុំត្រៀម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវពិភាក្សាជាមួយគូភាគី វិវាទ ដើម្បីស្វែងរកលទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយវិវាទដោយស្រុះស្រួលគ្នា និងត្រូវជួយ គូភាគីវិវាទក្នុងលក្ខណៈណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

២០.៤ ការបំបែកដំណើរការមជ្ឈត្តការដាច់ៗពីគ្នា

បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមរយៈឆន្ទានុសិទ្ធិ របស់ខ្លួន អាចបំបែកដំណើរការមជ្ឈត្តការដាច់ៗពីគ្នា និងកំណត់ឱ្យគូភាគីវិវាទផ្ដោតការ

បង្ហាញនានារបស់ពួកគេលើបញ្ហានានា ដែលសេចក្តីសម្រេចសម្រេចលើបញ្ហាទាំងនោះ អាចបំបែកសំណុំរឿងទាំងមូល ឬជាផ្នែក។

២០.៥ ការចូលរួមពីតតិយជន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មានអំណាចក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនចូលរួមជាភាគីវិវាទ ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទ រួមទាំងតតិយជន បានព្រមព្រៀងចំពោះ ការចូលរួមនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ក្នុងករណីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចេញជា មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរតែមួយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយឡែក សម្រាប់ដោះស្រាយរាល់វិវាទ របស់គូភាគីវិវាទ។

វិធាន ២១.- ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ

២១.១ លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការរួមបញ្ចូល

តាមសំណើរបស់ភាគីវិវាទណាមួយ និងដោយមានការយល់ព្រមពីគូភាគីវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ ២ (ពីរ) ឬច្រើន ដែលត្រូវបានផ្ដើមឡើង ក្រោមវិធាននេះឱ្យទៅជាមជ្ឈត្តការតែមួយបាន។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែដោយ ដំឡើង ឬបន្ថយកម្រៃសេវារដ្ឋបាល និងកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ផ្អែកតាមកាលៈ ទេសៈ ដំណាក់កាល និងផលប៉ះពាល់នៃការរួមបញ្ចូលនោះលើសេវាកម្មនានា របស់ ម.ជ.ម. និងរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២១.២ កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ

ដើម្បីសម្រេចលើការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចពិចារណា កាលៈទេសៈផ្សេងៗជាច្រើន ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ថាពាក់ព័ន្ធ រួមបញ្ចូលទាំង កាលៈទេសៈដូចខាងក្រោម៖

- ក- តើការទាមទារទាំងអស់ នៅក្នុងមជ្ឈត្តការនានាត្រូវបានធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យា មជ្ឈត្តកម្មតែមួយដែរឬទេ
- ខ- ប្រសិនបើ ការទាមទារត្រូវបានធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មផ្សេងគ្នា ហើយ មជ្ឈត្តការធ្វើឡើងរវាងភាគីវិវាទដូចគ្នា តើវិវាទនានានៅក្នុងមជ្ឈត្តការទាំងនោះ កើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងទំនាក់ទំនងគតិយុត្តិដូចគ្នាតែមួយ និងកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម ទាំងនោះត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនផ្ទុយគ្នាដែរឬទេ និង

- គ- តើមជ្ឈត្តករត្រូវបានតែងតាំងសម្រាប់មជ្ឈត្តការលើសពីមួយដែរឬទេ និងប្រសិនបើបានតែងតាំង តើមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងនោះជាមជ្ឈត្តករតែមួយ ឬផ្សេងគ្នា។

២១.៣ ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការនានាទៅក្នុងមជ្ឈត្តការដំបូងដែលបានទទួល និងចាប់ផ្តើម

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ នៅពេលរួមបញ្ចូលគ្នានូវមជ្ឈត្តការនានា មជ្ឈត្តការទាំងនោះត្រូវរួមបញ្ចូលទៅក្នុងមជ្ឈត្តការមួយ ដែលអត្តលេខាធិការដ្ឋាន បានទទួលដំបូងគេបង្អស់នូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តការនោះ ប្រសិនបើមិនទាន់មានមជ្ឈត្តការណាមួយត្រូវបានចាប់ផ្តើមដំណើរការនៅឡើយទេនោះ ឬទៅក្នុងមជ្ឈត្តការមួយ ដែលបានដំណើរការមុនគេ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តការនៃសំណុំរឿងត្រូវបានចាប់ផ្តើមហើយនោះ។

វិធាន ២២.- ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីវិវាទ

២២.១ ការដាក់សេចក្តីថ្លែង

លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់ផ្សេងពីនេះ ក្រោយពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទ ការដាក់សេចក្តីថ្លែងត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមវិធាន ២២ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីវិវាទ)។

២២.២ សេចក្តីថ្លែងទាមទារ

លើកលែងតែសេចក្តីថ្លែងទាមទារត្រូវបានដាក់រួចហើយស្របតាមវិធាន ៧.៣ (ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ) ភាគីប្តឹងទាមទារ ក្នុងកំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិនបន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹង ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ១០.៧ (ការជូនដំណឹងអំពីការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ ដែលមានបញ្ជាក់សេចក្តីលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

- ក- អង្គហេតុដែលគាំទ្រការទាមទារនោះ
- ខ- មូលដ្ឋានច្បាប់ ឬទង្វើករណីតាមផ្លូវច្បាប់ដែលគាំទ្រការទាមទារនោះ និង
- គ- សំណងការខូចខាត ឬការសង្គ្រោះដែលទាមទារ ព្រមជាមួយចំនួនទឹកប្រាក់នៃការទាមទារដែលអាចកំណត់បានទាំងអស់។

២២.៣

សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប

លើកលែងតែសេចក្តីថ្លែងដោះសាត្រូវបានប្រគល់រួចហើយស្របតាមវិធាន ៨.៣ (ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងទទ្ទឹករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ភាគីឆ្លើយតប ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីថ្លែងទាមទារ ត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសា ដែលមានបញ្ជាក់សេចក្តីលំអិតដូចខាងក្រោម៖

- ក- អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងសេចក្តីថ្លែងទាមទារ ដែលភាគីឆ្លើយតបទទួលស្គាល់
- ខ- អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងសេចក្តីថ្លែងទាមទារ ដែលភាគីឆ្លើយតបបដិសេធ និងមូលហេតុនៃការបដិសេធនោះ និង
- គ- អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលភាគីឆ្លើយតបផ្អែកជាមូលដ្ឋាន។

សេចក្តីថ្លែងដោះសាអាចមានបញ្ចូលផងដែរនូវបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ល្អិតណាបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កងនោះស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃវិធាន ២២.២ (សេចក្តីថ្លែងទាមទារ)។

២២.៤

សេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតប

ប្រសិនបើបណ្តឹងតបត្រូវបានធ្វើឡើង ភាគីប្តឹងទាមទារ ក្នុងកំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីថ្លែងដោះសា ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតបនោះ ដោយសេចក្តីថ្លែងដោះសានោះត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃវិធាន ២២.៣ (សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប)។

២២.៥ ការដាក់សេចក្តីថ្លែងបន្ថែម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចថា តើ សេចក្តីថ្លែងបន្ថែមណាមួយ ប្រសិនបើមាន ដែលត្រូវតម្រូវពីភាគីវិវាទ ឬដែលអាចបង្ហាញដោយភាគីវិវាទ។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវ កំណត់រយៈពេលសម្រាប់ការដាក់សេចក្តីថ្លែងបន្ថែមទាំងនោះ។

២២.៦ ឯកសារយោង

ការដាក់សេចក្តីថ្លែង ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២២ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយភាគី វិវាទ) ត្រូវអមដោយសំណៅចម្លងនៃឯកសារយោងទាំងអស់ ដែលភាគីវិវាទណាមួយមិន ទាន់បានដាក់ពីមុន។

២២.៧ ការបំពានកាតព្វកិច្ច និងការមិនគោរពតាមវិធាន

ប្រសិនបើ ភាគីម្នាក់ទាមទារខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ ដោយមិន បានបង្ហាញពីមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ នៅក្នុងអំឡុងពេលកំណត់ និងប្រសិនបើសមស្រប វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់ឱ្យបញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ បន្ទាប់ពីសម្រេច លើបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលនៅសេសសល់ និងដែលត្រូវដោះស្រាយ។

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ ដោយមិនបានបង្ហាញពីមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ ប្រសិនបើ ភាគីវិវាទណាមួយ ខកខាន ឬបដិសេធក្នុងការដាក់សេចក្តីថ្លែងនានាដែលតម្រូវ ក្នុងការ ចូលរួមក្នុងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬក្នុងការគោរពតាមវិធាននេះ ឬសេចក្តីបង្គាប់ សេចក្តីណែនាំ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មតាមការសម្របអាចដំណើរ ការមជ្ឈត្តកម្ម និងចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកតាមសេចក្តីថ្លែង និងភស្តុតាង ដែលបានដាក់មកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ២៣.- ការដកពាក្យបណ្តឹង ការកែប្រែ និងការដោះសា

២៣.១ ការដកពាក្យបណ្តឹង

បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីម្នាក់ទាមទារមានសិទ្ធិក្នុង ការដកពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួន លើកលែងតែមានការជំទាស់ពីភាគីឆ្លើយតប និងវេទិកា មជ្ឈត្តកម្ម ទទួលស្គាល់ផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ភាគីឆ្លើយតប ក្នុងការទទួលបាន

សេចក្តីសម្រេចស្ថាពរលើវិវាទ។ ក្នុងករណីដែលមានការដកពាក្យបណ្តឹង វេទិកា មជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

២៣.២ ការកែប្រែពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះសា

ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ភាគីវិវាទណាមួយអាចកែប្រែ ឬបន្ថែមការទាមទារ ការដោះសា បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា ការកែប្រែ ឬការបន្ថែមនោះមិនសមស្រប ដោយសារការកែប្រែ ឬការបន្ថែមនោះនឹងពន្យារដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងបង្កឱ្យមានសេចក្តីលំអៀងដល់ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ឬកាលៈទេសៈផ្សេងទៀត។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាគីវិវាទមួយមិនអាចកែប្រែ ឬបន្ថែមលើពាក្យបណ្តឹង ឬការដោះសាបានឡើយ ប្រសិនបើការកែប្រែ ឬការបន្ថែមលើពាក្យបណ្តឹង ឬការដោះសានោះស្ថិតនៅក្រៅយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ២៤.- សវនាការ និងការប្រជុំ

២៤.១ សវនាការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងអំពីរបៀបនៃការធ្វើសវនាការ ដូចជាការព្រមព្រៀងធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ ឬដោយផ្អែកលើឯកសារ និងលិខិតស្នាមផ្សេងៗ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចថា ត្រូវធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ ឬត្រូវដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយផ្អែកលើឯកសារ និងលិខិតស្នាមផ្សេងៗតែប៉ុណ្ណោះ។

ប្រសិនបើមានការស្នើសុំដោយភាគីវិវាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ នៅដំណាក់កាលសមរម្យណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

២៤.២ សវនាការបន្ថែម

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ នៅក្នុងដំណាក់កាលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងនៅមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច សម្រេចឱ្យមានសវនាការបន្ថែមប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃមជ្ឈត្តការតម្រូវ។

២៤.៣ ទឹកនៃប្រជុំ និងសវនាការ

ទោះបីជាទឹកនៃធ្វើមជ្ឈត្តការត្រូវបានកំណត់ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ១៦ (ទឹកនៃធ្វើមជ្ឈត្តការ) ក៏ដោយ ក៏វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំការប្រជុំ និងសវនាការ តាមមធ្យោបាយណាមួយផ្សេងទៀត និងនៅទីកន្លែងណាមួយផ្សេងទៀត ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

២៤.៤ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីសវនាការ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា ទីកន្លែង និងរបៀបនៃការធ្វើសវនាការ និងត្រូវផ្តល់ដំណឹងជាមុនទៅគូភាគីវិវាទអំពីបញ្ហាទាំងនេះ យ៉ាងហោចណាស់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន មុនកាលបរិច្ឆេទធ្វើសវនាការ។

ប្រសិនបើភាគីវិវាទនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការខកខានក្នុងការបង្ហាញខ្លួន នៅក្នុងសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ ដោយមិនបានបង្ហាញមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់នៃការខកខាននេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបន្តធ្វើមជ្ឈត្តកម្ម និងអាចចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយផ្អែកលើសេចក្តីថ្លែង និងភស្តុតាងដែលបានដាក់មកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២៤.៥ បញ្ជីបឋមនៃចំណុចវិវាទ និងសំណួរមុនពេលមានសវនាការ

យ៉ាងហោចណាស់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន មុនពេលធ្វើសវនាការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចផ្តល់ដល់គូភាគីវិវាទនូវបញ្ជីបឋមនៃចំណុចវិវាទ ឬសំណួរ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មានបំណងឱ្យភាគីវិវាទទាំងអស់ពិចារណាជាពិសេស។

២៤.៦ វត្តមានក្នុងពេលសវនាការ ការបកប្រែ និងការកត់ត្រា

គូភាគីវិវាទត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់។ គ្រប់សវនាការទាំងអស់ ត្រូវធ្វើឡើងជាលក្ខណៈឯកជន លើកលែងតែភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។ ស្របតាមវិធាន ១៨.២ (ការបកប្រែ) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបង្គាប់ឱ្យបកប្រែការទាក់ទងដោយផ្ទាល់មាត់ ឬការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរណាមួយ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ឬត្រូវបានដាក់ក្នុងពេលសវនាការ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចថា តើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់នឹងត្រូវកត់ត្រា និង ថា តើការកត់ត្រានោះនឹងត្រូវធ្វើដោយរបៀបណា។

វិធាន ២៥.- បញ្ញត្តិទូទៅអំពីភស្តុតាង

២៥.១ បន្ទុកបង្ហាញភស្តុតាង

ភាគីវិវាទនីមួយៗត្រូវមានបន្ទុកបង្ហាញអង្គហត្ថ វិធានដែលត្រូវអនុវត្ត និងទម្លាប់ ពាណិជ្ជកម្មនានា ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ឬការដោះសារបស់ ភាគីវិវាទ។

២៥.២ ការសាកសួរ សេចក្តីបង្គាប់ និងការពិនិត្យភស្តុតាង

នៅពេលណាមួយនៃអំឡុងពេលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច រៀបចំឱ្យ មានការសាកសួរ ឬបង្គាប់ភាគីវិវាទណាមួយផ្តល់ការបង្ហាញផ្សេងៗដែលវេទិកា មជ្ឈត្តកម្ម យល់ថាចាំបាច់ ឬសមស្រប ដូចជា៖

- ក- ផ្តល់ឯកសារ វត្ថុតាង ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀត
- ខ- ផ្តល់តារាងរៀបតាមអក្សរ ឬសេចក្តីសង្ខេបរបស់ឯកសារ ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀត ដែលភាគីវិវាទនោះ បានបង្ហាញ ឬមានបំណងបង្ហាញ
- គ- ផ្តល់ទីកន្លែង វត្ថុ ឬឯកសារនានា ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន សម្រាប់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ឬអ្នកជំនាញ ដែលត្រូវបានតែងតាំង ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ និង
- ឃ- រៀបចំការយកគំរូដែលត្រូវយកពីទីកន្លែង វត្ថុ ឬឯកសារ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការ គ្រប់គ្រងរបស់ភាគីវិវាទ ឬរៀបចំឱ្យមានការអង្កេតលើ ឬការពិសោធលើ ដែល គំរូនោះនឹងត្រូវយកទៅពិនិត្យ ឬសម្រាប់ការពិសោធនាមួយទាំងនោះ។

ភាគីវិវាទ មានសិទ្ធិក្នុងការត្រួតពិនិត្យភស្តុតាងដែលបង្ហាញដោយភាគីវិវាទម្ខាង ទៀត។

២៥.៣ ភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់អំពីភាពអាចទទួលយកបាន ទំនាក់ទំនង សារៈសំខាន់ និង ទម្ងន់នៃភស្តុតាងទាំងអស់។ ភស្តុតាងមិនចាំបាច់ត្រូវតែអាចទទួលយកបានតាម ផ្លូវច្បាប់នោះទេ។

វិធាន ២៦.- សាក្សី

២៦.១ សេចក្តីជូនដំណឹងជាមុនដោយភាគីវិវាទ

នៅមុនពេលដំណើរការសវនាការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវឱ្យភាគីវិវាទនីមួយៗ ផ្តល់ សេចក្តីជូនដំណឹងជាមុនអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់សាក្សី ដោយរួមបញ្ចូលទាំងសាក្សី ជំនាញផងដែរ នៅក្នុងវិធាន ២៦ (សាក្សី) នេះ ដែលភាគីវិវាទនីមួយៗមានបំណងកោះ ហៅ ក៏ដូចជាអំពីកម្មវត្ថុ និង ទំនាក់ទំនងនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី រួមទាំងភាសាដែលសាក្សី នោះនឹងប្រើក្នុងការធ្វើសក្ខីកម្ម។

២៦.២ ការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធការបង្ហាញរបស់សាក្សី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុង ការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធ ការ បង្ហាញរបស់សាក្សី។

២៦.៣ សក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចកំណត់ឱ្យសាក្សីធ្វើសក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬក្នុង ទម្រង់ផ្សេងទៀតសម្រាប់ធ្វើកំណត់ត្រា។ ស្របតាមវិធាន ២៦.២ (ការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធការបង្ហាញរបស់សាក្សី) ភាគីវិវាទអាចស្នើឱ្យសាក្សីចូលរួមក្នុងការសាកសួរ ផ្ទាល់មាត់។ ប្រសិនបើសាក្សីខកខានក្នុងការចូលរួមការសាកសួរផ្ទាល់មាត់ វេទិកា មជ្ឈត្តកម្មអាចដាក់ទម្ងន់នៃពិចារណារបស់ខ្លួនលើសក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែល វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា សមស្រប ឬទាត់ចោល ឬលុបចោលសក្ខីកម្មនោះទាំងស្រុង។

២៦.៤ ការសាកសួរសាក្សី

សាក្សីណាម្នាក់ ដែលផ្តល់សក្ខីកម្មដោយផ្ទាល់មាត់ អាចត្រូវបានសាកសួរដោយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងដោយភាគីវិវាទនីមួយៗក្នុងទម្រង់ណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម បានកំណត់។

២៦.៥ ការស្យូច ឬការអះអាង

សាក្សីណាម្នាក់ អាចត្រូវបានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មតម្រូវឱ្យ ធ្វើសក្ខីកម្មក្រោមសម្បជ ឬ ការអះអាង។

២៦.៦ ការចាកចេញរបស់សាក្សី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចតម្រូវឱ្យសាក្សីណាម្នាក់ចាកចេញពីសវនាការ ក្នុងអំឡុង ពេលសាកសួរសាក្សីដទៃទៀត។

វិធាន ២៧.- អ្នកជំនាញដែលតែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

២៧.១ ការតែងតាំងអ្នកជំនាញ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ក្រោយពីការពិភាក្សាជាមួយ គូភាគីវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតែងតាំងអ្នកជំនាញឯករាជ្យមួយរូប ឬច្រើនរូប ឱ្យធ្វើ របាយការណ៍ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អំពីចំណុចវិវាទជាក់លាក់ ណាមួយ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវផ្តល់ដល់គូភាគីវិវាទនូវ ការកំណត់របស់ខ្លួនអំពីចំណុចវិវាទជាក់លាក់ ដែលតម្រូវឱ្យអ្នកជំនាញឯករាជ្យធ្វើរបាយ- ការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនោះ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវភាគីវិវាទ ផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធដល់អ្នកជំនាញ ឬ បង្ហាញ ឬអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកជំនាញពិនិត្យទីតាំង ទំនិញ ទ្រព្យ ឬឯកសារផ្សេងៗ។

២៧.២ របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងយោបល់របស់គូភាគីវិវាទ

អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានតែងតាំង ត្រូវដាក់របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ របស់ខ្លួនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ ក្រោយពីបានទទួលរបាយការណ៍នោះហើយ វេទិកា

មជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍មួយច្បាប់ទៅគូភាគីវិវាទ និងស្នើឱ្យគូភាគីវិវាទផ្តល់
យោបល់របស់ពួកគេជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើរបាយការណ៍នោះ។

២៧.៣ ការចូលរួមរបស់អ្នកជំនាញក្នុងសវនាការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម
យល់ថាចាំបាច់ អ្នកជំនាញត្រូវចូលរួមក្នុងសវនាការ បន្ទាប់ពីបានដាក់របាយការណ៍ជា
លាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្លួនរួចហើយ។ ក្នុងពេលធ្វើសវនាការ គូភាគីវិវាទត្រូវមាន
ឱកាសក្នុងការសាកសួរអ្នកជំនាញនោះ។

វិធាន ២៨.- វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

២៨.១ វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

តាមសំណើរបស់ភាគីវិវាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចាត់វិធានការបណ្តោះ
អាសន្ន តាមរយៈការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលមានមូលហេតុ ឬសេចក្តីបង្គាប់ នៅពេល
ណាមួយ មុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

២៨.២ គោលបំណងនៃវិធានការបណ្តោះអាសន្ន

វិធានការបណ្តោះអាសន្ន មានលក្ខណៈជាវិធានការដែលចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ដែល
មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីសម្រេចស្ថាពររបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ចំពោះអង្គសេចក្តីនៃ
សំណុំរឿងឡើយ។ ជាឧទាហរណ៍ វិធានការបណ្តោះអាសន្នរួមមានជាអាទិ៍ នូវសេចក្តី
បង្គាប់នានា៖

- ក- ដើម្បីថែរក្សា និងស្តារស្ថានភាពឡើងវិញ ក្នុងពេលដែលវិវាទមិនទាន់ត្រូវបាន
ដោះស្រាយ
- ខ- ដើម្បីចំណាត់ការសកម្មភាព ក្នុងគោលបំណងរារាំង ឬទប់ស្កាត់ការធ្វើសកម្មភាព
ដែលអាចបង្កឱ្យមាន (i) ការខូចខាតបច្ចុប្បន្ន ឬបន្ទាន់ ឬ (ii) សេចក្តីលម្អៀង
ចំពោះដំណើរការមជ្ឈត្តការ
- គ- ដើម្បីផ្តល់មធ្យោបាយក្នុងការថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលអាចទាក់ទងនឹងការ
បំពេញតាមមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ទាប់ ឬ
- ឃ- ដើម្បីរក្សាទុកភស្តុតាង ដែលអាចពាក់ព័ន្ធ និងដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការ
ដោះស្រាយវិវាទ។

២៨.៣ សំណើតាមរយៈសេចក្តីថ្លែងដោយឡែក

សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នត្រូវបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមរយៈសេចក្តីថ្លែងដោយឡែក។ សេចក្តីថ្លែងត្រូវមានការពណ៌នាច្បាស់លាស់ អំពីវិធានបណ្តោះអាសន្ន ដែលស្នើសុំ និងមូលហេតុនៃសំណើ ក៏ដូចជាភាពចាំបាច់ និងភាពបន្ទាន់ដែលត្រូវបានអះអាង។ ប្រសិនបើអាច ភស្តុតាងដែលជាមូលដ្ឋាននៃការស្នើសុំត្រូវបញ្ជូនរួមគ្នាជាមួយសេចក្តីថ្លែង ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងនោះ មិនទាន់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៅឡើយ ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

២៨.៤ នីតិវិធីបន្ថែម

បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នហើយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដោយមិនពន្យារពេលត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ អំពីរបៀបដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសវនាការ នឹងចាត់ដំណើរការ ជាពិសេសថាតើមានសវនាការ ឬក៏តម្រូវឱ្យមានសេចក្តីថ្លែងបន្ថែម។

២៨.៥ ការផ្តល់ការធានា

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវថាការចេញវិធានបណ្តោះអាសន្នត្រូវមានការធានាសមស្របណាមួយ ដែលផ្តល់ដោយភាគីវិវាទដែលបានស្នើ ដើម្បីធានាសោហ៊ុយចំណាយ ឬការខូចខាតនានាដែលទទួលរងដោយភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ដោយសារវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែលចេញដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ភាគីវិវាទដែលស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្ន អាចត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសោហ៊ុយ ចំណាយ និងការខូចខាតនានា ដែលកើតចេញពីវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ប្រសិនបើនាពេលក្រោយមក វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ឃើញថានៅក្នុងកាលៈទេសៈជាទូទៅ វិធានការបណ្តោះអាសន្នមិនគួរត្រូវបានផ្តល់ឱ្យទេនោះ។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចសម្រេចឱ្យសងសោហ៊ុយចំណាយ និងការខូចខាតទាំងនោះ នៅក្នុងពេលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

ការសម្រេចដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវផ្តល់វិធានការបណ្តោះអាសន្នតាមការស្នើសុំ តែក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា វិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវការជាចាំបាច់ និងបន្ទាន់។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មកំណត់ថា បញ្ហានោះមិនចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ដែលត្រូវសម្រេចដោយវិធានការបណ្តោះអាសន្នទេនោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបដិសេធសំណើនោះដោយផ្នែក ឬទាំងស្រុង ហើយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកំណត់ថា បញ្ហានោះត្រូវសម្រេចនៅក្នុងមជ្ឈត្តកម្មលើអង្គសេចក្តី។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចចាត់ទុកសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នថាមានភាពចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ប្រសិនបើភាគីវិវាទដែលស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្ន អាចបង្ហាញថា៖

- ក- ការខូចខាតដែលមិនអាចត្រូវបានជួសជុលដោយសំណងក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ទំនងជានឹងកើតមានឡើង ប្រសិនបើវិធានការបណ្តោះអាសន្នមិនត្រូវបានចាត់ឡើង និងការខូចខាតនោះ មានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរជាងការខូចខាតរបស់ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ដែលអាចទទួលរងដោយសារវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ប្រសិនបើវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ និង
- ខ- មានលទ្ធភាពសមហេតុសមផល ដែលភាគីស្នើសុំ នឹងឈ្នះលើអង្គសេចក្តីនៃការទាមទារ។ ការកំណត់អំពីលទ្ធភាពនេះ មិនប៉ះពាល់ដល់ឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចណាមួយនាពេលបន្ទាប់ឡើយ។

ការកែប្រែ ការផ្អាក ឬការបញ្ឈប់វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកែប្រែ ផ្អាក ឬបញ្ឈប់វិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានចាត់ នៅពេលមានការស្នើសុំពីភាគីវិវាទណាមួយ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចស្នើសុំឱ្យភាគីណាមួយ បង្ហាញជាបន្ទាន់នូវការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ណាមួយនៃកាលៈទេសៈដែលជាមូលដ្ឋាននៃ ការស្នើសុំ ឬការផ្តល់វិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះ។

សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែលធ្វើឡើងមុន ឬក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយភាគីវិវាទណាមួយទៅតុលាការមិនមានវិសមិតភាពជាមួយការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការ ឬមិនត្រូវចាត់ទុកជាការបោះបង់ការព្រមព្រៀងនោះ នោះទេ និងមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់អំណាចពាក់ព័ន្ធរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

ក្លាមតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ភាគីវិវាទដែលបានដាក់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នទៅតុលាការ ត្រូវជូនដំណឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីសំណើនោះ និងអំពីការសម្រេចរបស់តុលាការអំពីបញ្ហានោះ។

វិធាន ២៩.- ការបញ្ចប់ និងការបើកដំណើរការមជ្ឈត្តការជាថ្មី

បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវប្រកាសបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ នៅពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា គូភាគីវិវាទមិនមានភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធ និងសំខាន់បន្ថែម ដែលត្រូវបង្ហាញ ឬត្រូវបញ្ជូនមកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មទៀតទេ។ បន្ទាប់ពីនោះ មិនត្រូវដាក់ ឬបង្ហាញភស្តុតាងបន្ថែមឡើយ។

តាមការផ្ដើមផ្ទាល់ខ្លួន ឬតាមសំណើរបស់ភាគីវិវាទ ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបើកដំណើរការមជ្ឈត្តការជាថ្មី នៅក្នុងពេលវេលាណាមួយ មុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

វិធាន ៣០.- ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ប្រសិនបើមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ គូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ជប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ឬ ប្រសិនបើមានសំណើរបស់ភាគីវិវាទទាំងពីរ និងតាមវិសាលភាពនៃសំណើនោះ និងតាមការទទួលយល់ព្រមរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកត់ត្រាដំណោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្តនោះ ក្នុងទម្រង់ជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀង។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនមានកាតព្វកិច្ច ក្នុងការផ្តល់មូលហេតុចំពោះមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបែបនេះនោះទេ។

ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត ត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការដោះស្រាយពាក់ព័ន្ធនឹងការបង់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ៣១.- មូលហេតុផ្សេងទៀតសម្រាប់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ

ក្រៅពីមូលហេតុនានាដែលកំណត់ក្នុងវិធាននេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការផងដែរ ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងក្នុងការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការនោះ ឬដោយមូលហេតុណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាការបន្តដំណើរការមជ្ឈត្តការ គឺមិនចាំបាច់ ឬមិនអាចទៅរួច។

ជំពូកទី ៥ ការសម្រេច និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

វិធាន ៣២.- ការសម្រេច

៣២.១ ការសម្រេចដោយសម្លេងភាគច្រើនដោយប្រៀប

ក្នុងករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីសម្រេច ផ្សេងៗ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមតិភាគច្រើនដោយប្រៀបនៃមជ្ឈត្តករជាសមាជិកនៃវេទិកា មជ្ឈត្តកម្មទាំងអស់។

៣២.២ សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហានីតិវិធី

ដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាច សម្រេចលើបញ្ហានីតិវិធីតែម្នាក់ឯងបាន។

វិធាន ៣៣.- មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចុះក្រោយ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយផ្នែក

បន្ថែមលើការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ ដែលដោះស្រាយចំណុចវិវាទទាំងអស់ ដែលនៅសេសសល់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានសិទ្ធិក្នុងការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែក លើចំណុចវិវាទផ្សេង ក្នុងពេលវេលាផ្សេងៗគ្នា។

វិធាន ៣៤.- ទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

៣៤.១ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រម ព្រៀងផ្សេងពីនោះ និងស្របតាមវិធាន ៣០ (ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត) មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវមានសំអាងហេតុដែលជាមូលដ្ឋាននៃការសម្រេច។

៣៤.២ ទឹកស្អែក និងកាលបរិច្ឆេទ

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងទឹកស្អែកដែលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវបានចេញ។

៣៤.៣ ហត្ថលេខា

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមជ្ឈត្តករទាំងអស់។ ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ហត្ថលេខារបស់សមាជិកភាគច្រើននៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចាត់ទុកជាគ្រប់គ្រាន់ ល្អិតណាមានការបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ដែលមជ្ឈត្តករដទៃទៀតមិនបានចុះហត្ថលេខា។

៣៤.៤ ការសហការក្នុងការរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីបានទទួលឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសហការហើយ មជ្ឈត្តករណាម្នាក់ខកខានមិនបានសហការក្នុងការរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ មជ្ឈត្តករផ្សេងៗទៀតត្រូវរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយគ្មានវត្តមានមជ្ឈត្តកររូបនោះ។

៣៤.៥ ការឯកភាពលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មិនត្រូវចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យណាមួយឡើយ ប្រសិនបើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះមិនទាន់ត្រូវបានពិនិត្យពិច័យ និងឯកភាពដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

វិធាន ៣៥.- ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

៣៥.១ ការបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់

ក- នៅមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានពិនិត្យពិច័យ លើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។ លើកលែងតែអគ្គលេខាធិការដ្ឋានពន្យារវេលាកំណត់ស្របតាមសំណើរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ៤៥ (សែសិបប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានប្រកាសបិទដំណើរការមជ្ឈត្តកម្ម។

ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន ចាប់ពីបានទទួលសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្ត-
វិនិច្ឆ័យ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចស្នើកែប្រែលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និង
ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពក្នុងការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចស្នើឱ្យ
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចសារធាតុនានានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

- ខ- វិធាន ៣៥.១ (ក) មិនអនុវត្តចំពោះមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដែលចេញពាក់ព័ន្ធនឹងវិធានការ
បណ្តោះអាសន្ន ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២៨ (វិធានការបណ្តោះអាសន្ន) ឬមជ្ឈត្ត-
វិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀង ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៣០ (ការដោះស្រាយវិវាទ
ដោយស្ម័គ្រចិត្ត) ឡើយ។

**៣៥.២ ការបញ្ជូន សេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ
ឬសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម សម្រាប់ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់**

មុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬ
មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៣៨ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបក
ស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាង
មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានសម្រាប់ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់។

ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន នៃការទទួលបានសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្ត-
វិនិច្ឆ័យ សម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ
បន្ថែម អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើកែប្រែលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងដោយមិនប៉ះ
ពាល់ដល់សេរីភាពក្នុងការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចស្នើឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយក
ចិត្តទុកដាក់លើចំណុចសារធាតុនានានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

វិធាន ៣៦.- ការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

នៅពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្របតាមវិធាន ៣៤ (ទម្រង់
នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) រួចហើយ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបោះត្រា ម.ជ.ម. លើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ
ដោយមិនបង្អង់ និងបញ្ជូនមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះទៅភាគីវិវាទទាំងអស់ ប្រសិនបើការបង់
ប្រាក់ជាមុនដែលតម្រូវត្រូវបានបង់ទៅម.ជ.ម. ស្របតាមវិធាន ៤៨ (ប្រាក់បង់ជាមុន) ឬ

ប្រសិនបើកម្រៃសេវាទាំងអស់លើមជ្ឈត្តការ ត្រូវបានបង់គ្រប់ចំនួនទៅម.ជ.ម. សម្រាប់ ករណីមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

វិធាន ៣៧.- អានុភាព និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ស្របតាមវិធាន ៣៨ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនឹងក្លាយជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ និងមានអានុភាព អនុវត្តចំពោះគូភាគីវិវាទ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះត្រូវបានចេញ និង បោះត្រា។

គូភាគីវិវាទត្រូវអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយមិនបង្កង់។ គូភាគីវិវាទទទួលស្គាល់ថា ខ្លួន មិនមានសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់ផ្សេង ក្រៅពីស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលមានអានុភាព ចាប់បង្ខំ ហើយដោយមិនអាចដកហូតវិញបាន គូភាគីវិវាទបោះបង់សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់ របស់ខ្លួន ដរាបណាសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់នោះ អាចបោះបង់បានដោយមានសុពល ភាព។

វិធាន ៣៨.- ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យបន្ថែម

៣៨.១ សំណើសុំការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះ តាមការព្រមព្រៀង រវាងគូភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងដោយមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ក៏ដូចជាទៅកាន់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគី វិវាទណាមួយ អាចស្នើសុំវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឱ្យកែតម្រូវកំហុសក្នុងការគណនា កំហុសផ្នែក ការងារ លេខាធិការ ឬកំហុសក្នុងការបោះពុម្ព ឬកំហុសផ្សេងៗ ដែលមានលក្ខណៈ ស្រដៀងនោះ ដែលមានក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន នៃការទទួលបានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះ តាមការព្រមព្រៀង រវាងគូភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងដោយមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ក៏ដូចជាទៅកាន់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគី វិវាទណាមួយ អាចស្នើសុំវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឱ្យបកស្រាយ ឬបំភ្លឺលម្អិត លើចំណុចជាក់លាក់

ណាមួយ ឬផ្នែកណាមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះ តាមការព្រមព្រៀង រវាងភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលបានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ភាគីវិវាទតាមរយៈការជូនដំណឹងទៅ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត អាចស្នើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឱ្យចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម លើចំណុច ដែលត្រូវបានបង្ហាញក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ប៉ុន្តែមិនបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យដែលបានទទួល។

ភាគីវិវាទម្ខាងទៀតអាចផ្តល់មតិរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើនេះ ក្នុងអំឡុងពេល សមរម្យណាមួយដែលកំណត់ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៣៨.២ សេចក្តីសម្រេចលើ ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម

ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសំណើណាមួយសមរម្យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវ កែតម្រូវ ធ្វើការបំភ្លឺលម្អិត ឬផ្តល់ការបកស្រាយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬចេញមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យបន្ថែម ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើ នោះ។ ស្របតាមវិធាន ៥.២ (ការកែប្រែពេលវេលាកំណត់) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចពន្យារ អំឡុងពេល ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកែតម្រូវ ធ្វើការបំភ្លឺលម្អិត ឬផ្តល់ការបកស្រាយជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមបាន តាមការចាំបាច់បាន និងដោយ ជូន ដំណឹងទៅភាគីវិវាទ។

បញ្ញត្តិចាប់ពីវិធាន ៣៥ (ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) ដល់វិធាន ៣៧ (អានុភាព និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះការផ្លាស់ប្តូរដែល ចាំបាច់ ឬសមស្របដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកែតម្រូវមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម។

៣៨.៣

ការដូចផ្ដើមរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងការកែតម្រូវ

ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចដូចផ្ដើមក្នុងការកែតម្រូវកំហុស ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ៣៨.១ (សំណើសុំការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) បាន។

៣៨.៤

ផ្នែកមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ឬការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គឺជាផ្នែកមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

វិធាន ៣៩.- ការរក្សាឯកសាររបស់សំណុំរឿងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

នៅពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា មិនមានសកម្មភាពតម្រូវផ្សេងទៀត ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញទេនោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធានាថាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមានឯកសារពេញលេញទាំងស្រុងរបស់សំណុំរឿង។

វិធាន ៤០.- អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ក្រៅពីអំណាចដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាននេះ និងអំណាចដែលមិនមានបដិប្បញ្ញត្តិនៃវិធានដែលមានអនុភាពចាប់បង្ខំរបស់ច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តកម្មទេនោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានអំណាចក្នុងការ៖

- ក- បង្គាប់ឱ្យមានការកែប្រែកិច្ចសន្យាណាមួយ ក្នុងកម្រិតដែលតម្រូវឱ្យមានការកែតម្រូវកំហុស ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា ជាការធ្វើឡើងដោយភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចសន្យានោះ។ សេចក្ដីបង្គាប់នេះ ត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់គ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការកែប្រែកិច្ចសន្យា
- ខ- បង្គាប់ឱ្យមានការរក្សា ស្តុក លក់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យ ឬវត្ថុណាមួយ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ឬជាផ្នែកណាមួយនៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ
- គ- តាមការស្នើសុំរបស់ភាគីវិវាទ ចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យឱ្យបង់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដែលមិនទាន់បានបង់
- ឃ- បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យធានាថា មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលនឹងចេញក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការមិនត្រូវក្លាយជាគ្មានប្រសិទ្ធភាព ដោយសារការបំបាត់ទ្រព្យដោយភាគីវិវាទណាមួយឡើយ
- ង- បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យផ្តល់ប្រាក់កក់សម្រាប់ សោហ៊ុយចំណាយលើសេវាផ្នែកច្បាប់ ឬចំណាយផ្សេងទៀតក្នុងទម្រង់ណាមួយ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប

- ច- បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យផ្តល់ប្រាក់កក់សម្រាប់ មួយផ្នែកនៃទឹកប្រាក់ណាមួយនៃវិវាទ ឬទឹកប្រាក់ទាំងអស់នៃវិវាទ
- ឆ- កំណត់ទណ្ឌកម្ម ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប ចំពោះភាគីវិវាទ ដែលខកខាន ឬបដិសេធមិនគោរពវិធាននេះ សេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំ របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែក ឬខកខាន ឬបដិសេធចូលរួម ការប្រជុំ ឬសវនាការ
- ជ- តាមការសម្រប សម្រេចលើចំណុចវិវាទដែលមិនត្រូវបានបង្ហាញ ឬដែល ត្រូវបានលើកឡើងដោយតុលាការ ក្នុងឯកសារនានា ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២២ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីវិវាទ) ប្រសិនបើចំណុចវិវាទនោះត្រូវបាន បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់ដល់ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងភាគីវិវាទម្ខាងទៀតត្រូវបាន ផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការឆ្លើយតប
- ឈ- សម្រេចអំពីច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងដំណើរការមជ្ឈត្តការ និង
- ញ- សម្រេចលើការទាមទារ ឬបុព្វសិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ ឬបុព្វសិទ្ធិផ្សេងទៀត។

ជំពូកទី ៦ កម្រៃសេវា

វិធាន ៤១.- កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

៤១.១ កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម និងតារាងកម្រៃសេវារបស់ម.ជ.ម.

កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម រួមមាន៖

- ក- កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី
- ខ- កម្រៃសេវារដ្ឋបាល
- គ- កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ
- ឃ- កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង
- ង- កម្រៃសេវាផ្សេងៗ របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងម.ជ.ម.

ដូចមានកំណត់ចាប់ពីវិធាន ៤១ (កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម) ដល់វិធាន ៤៦ (ការចំណាយផ្សេងៗរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងម.ជ.ម.)។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវកំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម ដោយអនុលោមតាមជំពូកនេះ និងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយ ម.ជ.ម. ស្របតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ ម.ជ.ម។ ការកំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានជាការកំណត់ស្ថាពរ។ ក្នុងករណីដែលមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបានដោះស្រាយដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមិនមានការធ្វើសវនាការ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវកំណត់កម្រៃសេវាជាស្ថាពរសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មនៃករណីនោះ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវកំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មនៃករណីនេះ ដោយពិចារណារាល់កាលៈទេសៈនៃសំណុំរឿង រាប់បញ្ចូលទាំងដំណាក់កាលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដែលមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានដោះស្រាយដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬត្រូវបានបញ្ចប់។ ក្នុងករណីដែលកម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដែលកំណត់ មានតំលៃទាបជាងប្រាក់បង់ជាមុន ម.ជ.ម ត្រូវបង្វិលសងទៅគូភាគីវិវាទវិញ នូវទឹកប្រាក់ទៅតាមសមាមាត្រ ដែលគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬតាមសមាមាត្រដូចគ្នានឹងសមាមាត្រដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវបានបង់ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទទេនោះ។

៤១.២ ការកែប្រែ និងការអនុវត្តតារាងកម្រៃសេវារបស់ម.ជ.ម.

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ម.ជ.ម. អាចធ្វើកែប្រែតារាងកម្រៃសេវារបស់ខ្លួន នៅពេលណាមួយដែលក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិយល់ថាសមស្រប។ តារាងកម្រៃសេវារបស់ម.ជ.ម. ដែលត្រូវអនុវត្ត គឺតារាងកម្រៃសេវាដែលមានសុពលភាពជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពេញលេញអំពីមជ្ឈត្តកម្មស្របតាមវិធាន ៧.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម)។

៤១.៣ ការបែងចែកកម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវកម្រៃសេវាសរុបសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម នៅក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន។ លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវកំណត់ឱ្យជាក់លាក់អំពីការបែងចែកកម្រៃសេវាសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មរវាងគូភាគីវិវាទ នៅក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

អនុលោមតាមបញ្ញត្តិខាងលើ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលភាគីវិវាទម្ខាងត្រូវបង់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត។ សម្រាប់ការកំណត់នេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវយកមកពិចារណានូវចំនួនទឹកប្រាក់បង់ជាមុន ដែលគូភាគីវិវាទបានបង់ទៅ ម.ជ.ម. ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ៤៨ (ប្រាក់បង់ជាមុន)។

៤១.៤ ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងដោយឡែកពីគ្នា

គូភាគីវិវាទ ត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងដោយឡែកពីគ្នាក្នុងការបង់កម្រៃសេវាសរុបសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មទៅ ម.ជ.ម.។

វិធាន ៤២.- កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី

៤២.១ អត្រាធានាការ (អត្រាថេរ)

កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី ត្រូវបានកំណត់ជាអត្រាធានាការ (អត្រាថេរ) ដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។

៤២.២ ការបង់កម្រៃសេវាឱ្យទាន់ពេលវេលា

ភាគីប្តឹងទាមទារ ត្រូវបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី នៅពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។ ភាគីប្តឹងទាមទារនៃបណ្តឹងតប ត្រូវបង់កម្រៃសេវាបន្ថែមសម្រាប់ការចុះបញ្ជីនៅពេលដាក់បណ្តឹងតប។

ការខកខាន ក្នុងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ត្រូវចាត់ទុកជាការខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ៧.៤ (ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ឬអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យដែលបណ្តឹងតបរបស់ភាគីវិវាទ មិនត្រូវបានលើកយកមកពិចារណាក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

៤២.៣ ការមិនសងប្រាក់វិញ

កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី គឺជាកម្រៃដែលមិនត្រូវសងវិញនោះទេ។

វិធាន ៤៣.- កម្រៃសេវារដ្ឋបាល

៤៣.១ ការកំណត់កម្រៃសេវារដ្ឋបាល

កម្រៃសេវារដ្ឋបាល ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ។

៤៣.២ ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតបទាំងអស់។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទបានដាក់ការដោះសាតាមការកាត់កង អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ចូលទឹកប្រាក់នោះក្នុងការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ប្រសិនបើការដោះសាតាមការកាត់កងនោះ បណ្តាលឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានបន្ទុកការងារច្រើនបន្ថែមទៀត។

៤៣.៣ ការកែប្រែការទាមទារ និងការដោះសា

ទោះបីជាតម្លៃនៃការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានកាត់បន្ថយ ស្របតាមវិធាន ២៣.២ (ការកែប្រែពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះសា) ក៏ដោយ ក៏កម្រៃសេវារដ្ឋបាល មិនត្រូវបានកាត់បន្ថយឡើយ។ ប្រសិនបើចំនួន ទឹកប្រាក់នៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានដំឡើង ស្របតាមវិធាន ២៣.២ នោះ កម្រៃសេវារដ្ឋបាលនឹងត្រូវដំឡើង ស្របតាមតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ផងដែរ។

៤៣.៤ តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលមិនអាចកំណត់បាន

ប្រសិនបើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដែលជាតម្លៃនៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប មិនអាចកំណត់បាន នៅពេលដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវដល់កំណត់បង់ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវប៉ាន់ស្មានកម្រៃសេវាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈនៃវិវាទ និងកាលៈទេសៈនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ។ ការប៉ាន់ស្មានបណ្តោះអាសន្ននេះ អាចត្រូវបានកែប្រែស្របតាមព័ត៌មាន ដែលទទួលបាននាពេលក្រោយៗមក។

៤៣.៥ ការកែប្រែកម្រៃសេវារដ្ឋបាល

សម្រាប់ករណីលើកលែងណាមួយ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថា សមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវារដ្ឋបាល ដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចកែប្រែកម្រៃសេវារដ្ឋបាលរបស់សំណុំរឿងនីមួយៗបាន។ កាលៈទេសៈលើកលែង អាចរួមមានជាអាទិ៍បរិមាណការងារតិចតួចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ ឬបរិមាណការងារបន្ថែមដែល ម.ជ.ម. ត្រូវបំពេញ។ ការដំឡើងកម្រៃសេវារដ្ឋបាលនេះ មិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវារដ្ឋបាល ដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ឡើយ។

វិធាន ៤៤.- កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ

ក្នុងករណីដែលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម. ត្រូវបានតម្រូវ ឬស្នើឡើង ភាគីវិវាទដែលស្នើឡើងនោះត្រូវបង់ កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករទៅម.ជ.ម. ដូចមាន កំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. សម្រាប់ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ដែលធ្វើឡើង ដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង។

វិធាន ៤៥.- កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

៤៥.១ ការកំណត់កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដូចមាន កំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។ មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានរៀបចំ បង្កើត គូភាគីវិវាទអាចព្រមព្រៀងផ្សេងលើវិធីសាស្ត្រក្នុងការកំណត់កម្រៃសេវាវេទិកា មជ្ឈត្តកម្មបាន។

៤៥.២ ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃកម្មវត្ថុ នៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតប។ ប្រសិន បើភាគីវិវាទ មានដាក់ការដោះសាតាមការកាត់កង អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ចូលទឹក ប្រាក់នោះ ក្នុងការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ប្រសិនបើការដោះសាតាមការកាត់កង នោះ បណ្តាលឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានបន្ទុកការងារច្រើនបន្ថែមទៀត។

៤៥.៣ ការកែប្រែការទាមទារ និងការដោះសា

ទោះបីជាតម្លៃនៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ប្រសិន បើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានកាត់បន្ថយ ស្របតាមវិធាន ២៣.២ (ការកែប្រែ ពាក្យបណ្តឹង និងការ កែប្រែការដោះសា) ក៏ដោយ ក៏កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មិនត្រូវបានកាត់បន្ថយ ឡើយ។ ប្រសិនបើ ចំនួនទឹកប្រាក់នៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការ កាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានដំឡើង ស្របតាមវិធាន ២៣.២ នោះ កម្រៃសេវា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម នឹងត្រូវដំឡើង ស្របតាមតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ផងដែរ។

៤៥.៤

តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលមិនអាចកំណត់បាន

ប្រសិនបើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដែលជាតម្លៃនៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប មិនអាចកំណត់បាន នៅពេលដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវដល់កំណត់បង់ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវប៉ាន់ស្មានតម្លៃសេវាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈនៃវិវាទ និងកាលៈទេសៈនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ។ ការប៉ាន់ស្មានបណ្តោះអាសន្ននេះ អាចត្រូវបានកែប្រែស្របតាមព័ត៌មាន ដែលទទួលបាននាពេលក្រោយៗមក។

៤៥.៥

គ្មានកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែកជាមួយភាគីវិវាទលើកម្រៃសេវានិង ការចំណាយ

មជ្ឈត្តករ មានសិទ្ធិទទួលបានត្រឹមតែកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងការសងត្រលប់មកវិញនូវការចំណាយនានា ដែលបែងចែក និងកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានតែប៉ុណ្ណោះ។ មជ្ឈត្តករ មិនអាចចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយ ឬទទួលកម្រៃដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីភាគីវិវាទណាមួយ ឬអ្នកតំណាងរបស់គូភាគីវិវាទ សម្រាប់កម្រៃសេវា ឬការចំណាយរបស់ខ្លួនឡើយ។

៤៥.៦

ការបែងចែកផ្ទៃក្នុងចំពោះកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

មជ្ឈត្តករ មានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងលើការបែងចែកកម្រៃសេវារបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើគ្មានការព្រមព្រៀងអំពីបញ្ហានេះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវអនុវត្តវិធានខាងក្រោម៖

- ក- ក្នុងករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប៖ ៤០% (សែសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសរុប ត្រូវបែងចែកទៅប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង៦០% (ហុកសិបភាគរយ) ដែលនៅសល់ ត្រូវបែងចែកស្មើគ្នារវាងមជ្ឈត្តករផ្សេងទៀត។
- ខ- ក្នុងករណីដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករប្រើនរូប៖ ៥% (ប្រាំភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសរុប ត្រូវបែងចែកទៅប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង៩៥% (កៅសិបប្រាំភាគរយ) ដែលនៅសល់ ត្រូវបែងចែកស្មើគ្នារវាងមជ្ឈត្តករទាំងអស់រួមទាំងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មផងដែរ។

ដោយផ្អែកលើការងារជាក់ស្តែងរបស់មជ្ឈត្តករបានបំពេញ និងកាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវកំណត់ កម្រៃដែលត្រូវបង់ទៅមជ្ឈត្តករ ដែលបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់ខ្លួនមុនពេលដំណើរការសវនាការត្រូវបានបញ្ចប់ ទោះការបញ្ចប់នោះដោយសារមូលហេតុអ្វីក៏ដោយ និងទៅមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានដាក់ជំនួស។

កម្រៃសេវាសរុបរបស់មជ្ឈត្តករដែលឈប់ពីតួនាទី និងមជ្ឈត្តករដែលជំនួស មិនអាចលើសពី ១២០% (មួយរយម៉ែតាគរយ) នៃកម្រៃសេវា ដែលមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងដំបូងអាចនឹងទទួលបាន ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកររូបនោះ បានកាន់សំណុំរឿងរហូតដល់ទីបញ្ចប់ឡើយ។

សម្រាប់ករណីលើកលែងណាមួយ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថា សមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ម.ជ.ម. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសំណុំរឿងនីមួយៗបាន។ ករណីលើកលែង រួមមានជាអាទិ៍បរិមាណការងារតិចតួច ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញ ដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ឬបរិមាណការងារច្រើនបន្ថែម ដែល ម.ជ.ម. ត្រូវបំពេញពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើជាបន្តបន្ទាប់នានាសម្រាប់ វិធានការបណ្តោះអាសន្ន ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ឬទង្វើករណីចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ ការដំឡើងកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនេះ មិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ឡើយ។

វិធាន ៤៦.- ការចំណាយផ្សេងៗរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងម.ជ.ម.

ការចំណាយផ្សេងៗរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងម.ជ.ម. រួមមាន៖

- ក- ចំណាយជាក់ស្តែងផ្សេងៗ ដែលមជ្ឈត្តកម្មប្រើប្រាស់ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមមានការចំណាយសមហេតុផលសម្រាប់ ការធ្វើដំណើរ សណ្ឋាគារ អាហារ និងការចំណាយចាំបាច់ផ្សេងទៀត
- ខ- ចំណាយសម្រាប់អ្នកជំនាញ ដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬជំនួយដទៃទៀត ដែលជាតម្រូវការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង
- គ- ចំណាយសម្រាប់ថ្លៃសំភារៈបរិក្ខារនានា ឬសេវាកម្មបន្ថែម ដែលផ្តល់ដោយម.ជ.ម.។

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. អាចចេញសេចក្តីណែនាំ អំពីការចំណាយ ដូចបានបញ្ជាក់ខាងដើម។

វិធាន ៤៧.- សេហ្វិយចំណាយលើសេវាផ្នែកច្បាប់ និងការចំណាយផ្សេងៗរបស់ភាគីវិវាទ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ឱ្យភាគីវិវាទម្ខាងបង់ការចំណាយសម្រាប់សេវាផ្លូវច្បាប់ និង ការចំណាយផ្សេងៗ មួយផ្នែក ឬទាំងស្រុងរបស់ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ។

វិធាន ៤៨.- ប្រាក់បង់ជាមុន

៤៨.១ ប្រាក់បង់ជាមុនសម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

គូភាគីវិវាទ ត្រូវបង់ទៅ ម.ជ.ម. នូវប្រាក់បង់ជាមុន សម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងតម្លៃប៉ាន់ស្មានណាមួយ លើកលែងតែកម្រៃសេវាចុះបញ្ជី ដែលត្រូវបង់ទាំងស្រុងស្របតាមវិធាន ៤២.២ (ការបង់កម្រៃសេវាឱ្យទាន់ពេលវេលា)។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន មានសមត្ថកិច្ចកំណត់តម្លៃនៃប្រាក់បង់ជាមុន។ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ភាគីម្ខាងទាមទារ និងភាគីឆ្លើយតប ត្រូវបង់ប្រាក់បង់ជាមុនម្នាក់ពាក់កណ្តាល។ ការបង់ ត្រូវធ្វើក្នុងទម្រង់ជា មូលប្បទានបត្រ ឬការផ្ទេរចូល

គណនីធនាគារ ដែលកំណត់ដោយ ម.ជ.ម. ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានការជូនដំណឹងពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

៤៨.២ ការបង់បន្ថែមនូវប្រាក់បង់ជាមុន

នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមមានជាអាទិ៍ ក្នុងករណីដែលមានការកើនឡើងនៃ តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ សំណើនានាដែលស្នើឱ្យមានវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ការជំទាស់ ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ឬទទ្ធិករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អគ្គលេខាធិការ- ដ្ឋានអាចស្នើឱ្យតុលាការវិវាទ បង់បន្ថែមនូវប្រាក់បង់ជាមុន។ ការបង់បន្ថែមនេះត្រូវធ្វើឡើង ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានការជូនដំណឹងពីអគ្គលេខា- ធិការដ្ឋាន។

៤៨.៣ ការផ្អាក ឬការបញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ

ក្នុងករណីដែលប្រាក់បង់ជាមុន មិនត្រូវបានបង់ទាំងស្រុងតាមកាលកំណត់ដែល ត្រូវបង់ទេនោះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងដល់តុលាការវិវាទ ដើម្បីឱ្យភាគីវិវាទណា មួយបង់នូវទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់។ ប្រសិនបើប្រាក់នៅតែមិនត្រូវបានបង់ក្នុងរយៈពេល ដែលបានកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្រោយពីបានពិភាក្សា ជាមួយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មផ្អាកការងារ និងកំណត់អំឡុងពេលមួយ ដែលការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ដែលពាក់ព័ន្ធនោះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានដកនៅពេលផុត កំណត់អំឡុងពេលនោះ។ ការកំណត់អំពីការដក ការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនេះ មិនត្រូវប៉ះ ពាល់ដល់ការដាក់ ការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនេះជាថ្មីដោយភាគីវិវាទណាមួយ នៅក្នុង ដំណើរការមជ្ឈត្តការផ្សេងទៀតឡើយ។

ភាគីវិវាទនីមួយៗអាចបង់សរុបនូវប្រាក់បង់ជាមុន សម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម ពាក់ព័ន្ធនឹងការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ប្រសិនបើភាគីវិវាទណាមួយខកខានមិនបានបង់ ចំណែកដែលខ្លួនត្រូវបង់។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចផ្អាកការងារខ្លួន មួយផ្នែក ឬទាំងស្រុង ឬក៏បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការតែម្តង ប្រសិនបើប្រាក់បង់ជាមុន ដែលតម្រូវក្រោមវិធាននេះ មួយចំណែក ឬទាំងស្រុងមិនត្រូវបានបង់ទេនោះ។

៤៨.៤ ការបង់បណ្តោះអាសន្ន

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចបង្គាប់ថាការបង់បណ្តោះអាសន្នអាចធ្វើពីពេលមួយទៅពេលមួយ ដោយដកចេញពីក្នុងកញ្ចប់ប្រាក់បង់ជាមុន សម្រាប់កម្រៃសេវាប៉ាន់ស្មានសម្រាប់ ម.ជ.ម. ឬមជ្ឈត្តករ ឬចំណាយនានាដែល ម.ជ.ម. ឬមជ្ឈត្តករ បានចំណាយរួចហើយ។

៤៨.៥ ទិនានុប្បវត្តន៍ចំណាយសង្ខេបរបស់ប្រាក់បង់ជាមុន ការសងទៅវិញនូវទឹកប្រាក់ដែលមិនបានចំណាយ និងការប្រាក់

បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀង ឬសេចក្តីបង្គាប់បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវផ្តល់ទៅគូភាគីវិវាទ នូវទិនានុប្បវត្តន៍ចំណាយសង្ខេបរបស់ប្រាក់បង់ជាមុន ដែលបានទទួល និងប្រើប្រាស់។ ម.ជ.ម. ត្រូវសងទៅគូភាគីវិវាទវិញនូវទឹកប្រាក់ ដែលមិនបានចំណាយតាមសមាមាត្រដែលគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀង ឬតាមសមាមាត្រដូចគ្នានឹងសមាមាត្រ ដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវបានបង់ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទទេនោះ។ ការប្រាក់នៃប្រាក់បង់ជាមុន ឬប្រាក់កក់ធានា ត្រូវរក្សាទុកជាចំណូលរបស់ ម.ជ.ម.។

៤៨.៦ ការមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការចំណាយ ដែលហួសពីប្រាក់បង់ជាមុន ឬប្រាក់កក់ដើម្បីធានា

ម.ជ.ម. រួមបញ្ចូលទាំង សមាជិក អភិបាល ទីប្រឹក្សា លេខា និងបុគ្គលិករបស់ ម.ជ.ម. មិនទទួលខុសត្រូវបង់នូវការចំណាយណាមួយ ដែលហួសពីប្រាក់បង់ជាមុន ឬប្រាក់កក់ដើម្បីធានាឡើយ។

ជំពូកទី ៧ បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ

វិធាន ៤៩.- ការសម្ងាត់

៤៩.១ ភាពងកជននៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ រាល់ការប្រជុំ និងសវនាការនានា ត្រូវធ្វើឡើងជាលក្ខណៈឯកជន និងកំណត់ត្រាផ្សេងៗ ប្រតិចារិក ឬឯកសារនានាត្រូវតែរក្សាជាការសម្ងាត់។

៤៩.២ ការរក្សាការសម្ងាត់នៃការជំនុំពិភាក្សារបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ការជំនុំពិភាក្សារបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវតែរក្សាជាការសម្ងាត់។

៤៩.៣ ការសម្ងាត់ និងការមិនបង្ហាញអង្គហេតុ

ប្រសិនបើមិនមានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីគូភាគីវិវាទទេ បុគ្គលគ្រប់រូប ដែលបានចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ក្នុងមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចរក្សាការសម្ងាត់ និងមិនបង្ហាញអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ ឬដែលខ្លួនបានដឹងតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្មនៃសំណុំរឿងឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណី៖

- ក- ការបង្ហាញនោះធ្វើឡើងសម្រាប់ការដាក់ពាក្យ ទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋណាមួយដើម្បី សុំការអនុវត្ត ឬប្តឹងជំទាស់នឹងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ
- ខ- ស្របតាមដីកាបង្គាប់ ឬដីកាកោះរបស់តុលាការនៃយុត្តាធិការ ដែលមានសមត្ថកិច្ច
- គ- ក្នុងគោលបំណង គោរពតាម ឬអនុវត្ត សិទ្ធិ ឬការទាមទារស្របច្បាប់
- ឃ- ស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់របស់រដ្ឋណាមួយ ដែលមានអានុភាពចាប់បង្ខំចំពោះភាគីវិវាទ ដែលត្រូវបង្ហាញ ឬ
- ង- ស្របតាមសេចក្តីបង្គាប់របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមការដាក់ពាក្យរបស់ភាគីវិវាទម្ខាង ដោយមានការជូនដំណឹងត្រឹមត្រូវ ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត។

គូភាគីវិវាទ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ព្រមព្រៀងថាខ្លួនមិន ផ្អែកលើ ឬប្រើប្រាស់ សេចក្តីថ្លែង ក៏ដូចជាយោបល់នានា ទោះបីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬផ្ទាល់មាត់ ដែលត្រូវ បានធ្វើឡើងក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដើម្បីធ្វើ ឬចាប់ផ្តើម ឬរក្សា បណ្តឹងពីបទបរិហារកេរ្តិ៍ បទបរិហារកេរ្តិ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ បទបរិហារកេរ្តិ៍តាមសំដី ឬបណ្តឹងតវ៉ាក្នុងរូបភាព ផ្សេងទៀត ដែលមានលក្ខណៈបែបនេះ។

វិធាន ៥០.- ការផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ម.ជ.ម. អាចផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ទាំងស្រុង ឬជាទម្រង់ អត្ថបទដក ស្រង់ ឬជាសេចក្តីសង្ខេប នៅលើគេហទំព័ររបស់ខ្លួន ឬតាមមធ្យោបាយដទៃទៀត ក្នុង លក្ខខណ្ឌខាងក្រោម៖

- ក- រាល់ការយោងដែលមានឈ្មោះភាគីវិវាទ និងសេចក្តីលម្អិតដទៃទៀត ដែល បណ្តាលឱ្យសាធារណៈជនអាចស្គាល់ពីអត្តញ្ញាណរបស់គូភាគីវិវាទ ត្រូវបានលុប ចោល តាមសំណូមពរ ឬការកំណត់ដាក់លាក់របស់ភាគីវិវាទ និង
- ខ- ប្រសិនបើ មិនមានភាគីវិវាទណាមួយបានជំទាស់ទៅនឹងការផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យ ក្នុងអំឡុងពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

វិធាន ៥១.- ការបោះបង់សិទ្ធិ

ភាគីវិវាទណាមួយ ដែលដឹងថាបញ្ញត្តិ ដែលមិនមានអានុភាពចាប់បង្ខំតាមផ្លូវច្បាប់ ឬការតម្រូវណាមួយក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងមជ្ឈត្តការ រួមទាំងវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ មិនត្រូវបាន គោរព ប៉ុន្តែនៅបន្តមជ្ឈត្តកម្ម ដោយមិនបានជំទាស់ ក្នុងពេលវេលាដែល បញ្ញត្តិ ឬកិច្ច ព្រមព្រៀងនោះបានកំណត់ នឹងត្រូវសន្មតថាបានបោះបង់សិទ្ធិប្តឹងជំទាស់របស់ខ្លួន។

ស្របតាមវិធាន ៣៨ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) ការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តកម្មក្រោមវិធាននេះ មានន័យថា គូភាគីវិវាទ យល់ព្រមអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យភ្លាមៗ ដោយមិនបង្កង់។ ដោយមិនដកហូតវិញ គូភាគីវិវាទ បោះបង់ផងដែរនូវសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់របស់ខ្លួន សម្រាប់សិទ្ធិក្នុងការប្តឹង

ជំទាស់ណា ដែលអាចបោះបង់បានដោយមានសុពលភាព។ គូភាគីវិវាទ ព្រមព្រៀង បន្ថែមទៀតថា មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គឺស្ថាពរ និងចងកាតព្វកិច្ចចំពោះគូភាគីវិវាទ។

វិធាន ៥២.- ជម្រើសរចាតុលាការ និងម.ជ.ម.

នៅពេលដែលទឹកនៃឯកជនធ្វើមជ្ឈត្តការ ស្ថិតក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងគូភាគី វិវាទ បានអនុលោមតាមមាត្រា ២១ ទាក់ទងនឹងការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ឬមាត្រា ២២ ទាក់ទងនឹងការបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ នៃច្បាប់ស្តីពីមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងជម្រើសដោះស្រាយវិវាទចំពោះមុខតុលាការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម សាលាឧទ្ធរណ៍ ឬតុលាការកំពូល ឬនៅចំពោះមុខ ម.ជ.ម. គូភាគីវិវាទ តាមរយៈវិធាននេះ យល់ព្រមយ៉ាងជាក់លាក់ ក្នុងការដាក់វិវាទជាសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយផ្តាច់មុខរបស់ ម.ជ.ម.។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ ម.ជ.ម. ក្រោមវិធាននេះ ត្រូវចាត់ទុកថាជាសេចក្តីសម្រេច របស់ ម.ជ.ម. ក្រោមមាត្រាច្បាប់ដែលរៀបរាប់ខាងដើម ដែលជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទជួរតវ៉ា។

វិធាន ៥៣.- ករណីដែលមិនមានចែងច្បាស់លាស់ក្នុងវិធាន

សម្រាប់ករណីណាមួយ ដែលមិនមានចែងច្បាស់លាស់ក្នុងវិធាននេះ ម.ជ.ម. វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងគូភាគីវិវាទ ត្រូវក្នុងស្មារតីនៃវិធាននេះ និងត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ ពីលទ្ធភាព ធានានូវដំណោះស្រាយវិវាទ ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស និងចំណាយ អស់តិច។

វិធាន ៥៤.- ការមិនទទួលខុសត្រូវ

សមាជិក អភិបាល ទីប្រឹក្សា លេខា និងបុគ្គលិករបស់ ម.ជ.ម. និងសមាជិករបស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម៖

- ក- មិនទទួលខុសត្រូវចំពោះបុគ្គលណាម្នាក់ឡើយ សម្រាប់សកម្មភាព ការខកខាន មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច ឬការធ្វេសប្រហែស ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមវិធាននេះឡើយ និង

- ខ- មិនមានកាតព្វកិច្ច ក្នុងការធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម ដែល
ដំណើរការស្របតាមវិធាននេះ និងមិនមានភាគីវិវាទណាមួយ អាចស្នើឱ្យបុគ្គល
ណាម្នាក់ខាងលើ ធ្វើជាសាក្សីក្នុងនីតិវិធីផ្លូវច្បាប់ណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងមជ្ឈត្តកម្ម
ដែលធ្វើឡើងស្របតាមវិធាននេះនោះទេ។

វិធាន ៥៥.- វិសោធនកម្មទៅលើវិធាន

វិធាននេះ អាចត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មជារៀងៗដោយ ម.ជ.ម.។ លើកលែងតែ
មានចែងផ្សេងពីនេះ កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន ២.១
(ការអនុវត្តវិធាន) មានន័យថាជាការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការស្របតាមវិធានទាំង
ឡាយរបស់ ម.ជ.ម. ដែលមានសុពលភាពជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទ ដែលអគ្គលេខា-
ធិការដ្ឋាន បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។

វិធាន ៥៦.- សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត

ក្នុងករណីចាំបាច់ ឬដែលមានប្រយោជន៍ ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. អាច
ចេញសេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត ដើម្បីបំពេញបន្ថែម ធ្វើនិយ័តកម្ម និងអនុវត្ត វិធាននេះ
ក្នុងគោលបំណងសម្រួលកិច្ចការរដ្ឋបាលនៃមជ្ឈត្តកម្ម ដែលគ្រប់គ្រងដោយវិធាននេះ។

ជំពូកទី ៨ អវសានប្បញ្ញត្តិ

វិធាន ៥៧.- អវសានប្បញ្ញត្តិ

- ៥៧.១ វិធាននេះ ត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតរបស់ម.ជ.ម. នាថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤។ បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងវិធាននេះ ត្រូវទុកជា និរាករណ៍។
- ៥៧.២ វិធាននេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ តទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ

ហត្ថលេខា និងត្រា

**ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្អែកពាណិជ្ជកម្ម
មជ្ឈត្តការរស់ មុនិន្ទៈ**